Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B**

KOMISIJOS SPRENDIMAS

1999 m. lapkričio 24 d.

dėl rodiklių apibrėžimų, žemės ūkio produktų sąrašo, apibrėžimų išimčių ir regionų bei rajonų, taikytinų atliekant žemės ūkio valdų struktūros tyrimą

(pranešta dokumentu Nr. C(1999) 3875)

2000/115/EB

(OL L 38, 12.2.2000, p. 1)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1444/2002 2002 m. liepos 24 d.	L 216	1	12.8.2002
►**M2**	Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2139/2004 2004 m. gruodžio 8 d.	L 369	26	16.12.2004
►**M3**	Komisijos reglamentas (EB) Nr. 204/2006 2006 m. vasario 6 d.	L 34	3	7.2.2006
►**M4**	Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1792/2006 2006 m. spalio 23 d.	L 362	1	20.12.2006

iš dalies keičiamas:

►**A1**	Aktas dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų	L 236	33	23.9.2003

▼B

KOMISIJOS SPRENDIMAS

1999 m. lapkričio 24 d.

dėl rodiklių apibrėžimų, žemės ūkio produktų sąrašo, apibrėžimų išimčių ir regionų bei rajonų, taikytinų atliekant žemės ūkio valdų struktūros tyrimą

(pranešta dokumentu Nr. C(1999) 3875)

2000/115/EB

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1988 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 571/88 dėl Bendrijos žemės ūkio valdų struktūros tyrimų organizavimo ([1]) su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 98/377/EB ([2]), ypač jo 8 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) Pagal Reglamento (EEB) Nr. 571/88 8 straipsnio 1 dalį visų tyrimo rodiklių sąrašo, tyrimo rodiklių apibrėžimų, regionų ribų, tyrimo rajonų ir kitų teritorinių vienetų pakeitimai yra daromi laikantis šio reglamento 15 straipsnyje nustatytos tvarkos, t. y. Komisijos sprendimu, priimtu Žemės ūkio statistikos nuolatiniam komitetui pareiškus savo nuomonę.

(2) Bendrijos žemės ūkio valdų struktūros tyrimų, numatytų Reglamente (EEB) Nr. 571/88, rezultatai gali būti nuoseklūs visoje Europos bendrijoje tik tuo atveju, jei rodiklių sąraše esančios sąvokos bus vienodai suprantamos ir taikomos.

(3) Tyrimo rodiklių sąrašas paskutinį kartą buvo pakeistas Sprendimu 98/377/EB, ir taikytas 1999/2000 m. pagrindiniam žemės ūkio valdų struktūros tyrimui, ir kadangi Komisijos sprendimas 89/651/EEB ([3]) su paskutiniais pakeitimais, padarytais Sprendimu 97/418/EB ([4]), nustato apibrėžimus, žemės ūkio produktų sąrašą ir apibrėžimų išimtis, taikomus tam tikrose valstybėse narėse bei regionus ir tyrimo rajonus, kurie turi būti taikomi1988–1997 m. struktūros tyrimų bendrosiose nuostatose; kadangi dėl to reikia pataisyti ir papildyti Sprendimą 89/651/EEB.

(4) Rodiklių sąrašas yra papildytas naujais kintamaisiais; kadangi žemės ūkio plėtra reikalauja peržiūrėti įvairių senų kintamųjų apibrėžimus; kadangi dėl to šio Komisijos sprendimo I priede pateikiamas naujas apibrėžimų sąrašas, taikytinas Bendrijos struktūros tyrimams po 1997 m.

(5) Žemės ūkio produktų, minėtų žemės ūkio valdų apibrėžime, sąrašą ir Bendrijos apibrėžimų išimčių, taikytinų dėl tam tikrose valstybėse narėse esančių ypatingų aplinkybių, sąrašą taip pat reikia pataisyti; kadangi tokie pataisyti žemės ūkio produktų ir priimtinų apibrėžimų išimčių sąrašai yra pateikiami šio Komisijos sprendimo II ir III prieduose.

(6) Kadangi reikia didesnio aiškumo, koks yra santykis tarp statistinių teritorinių vienetų monenklatūros (NUTS) ir regionių bei rajonų, kurie taikomi atliekant žemės ūkio struktūros tyrimus; kadangi yra naudinga šiuos regionus ir rajonus apibrėžti atskirame šio Komisijos sprendimo IV priede.

([1]) OL L 56, 1988 3 2, p. 1.
([2]) OL L 168, 1998 6 13, p. 29.
([3]) OL L 391, 1989 12 30, p. 1.
([4]) OL L 177, 1997 7 5, p. 26.

▼B

(7) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Žemės ūkio statistikos nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Bendrijos apibrėžimai, kuriais reikia remtis atliekant Bendrijos žemės ūkio valdų struktūros tyrimus po 1997 m., kaip numatyta Reglamente (EEB) Nr. 571/88, yra pateikti I priede kartu su atitinkamais paaiškinimais ir pavyzdžiais.

2 straipsnis

Žemės ūkio produktų sąrašas, minėtas I priede pateiktame žemės ūkio valdų apibrėžime, yra pateiktas II priede.

3 straipsnis

Dėl tam tikroms valstybėms narėms būdingų aplinkybių, Bendrijos apibrėžimams galima taikyti išimtis, kaip nurodyta III priede.

4 straipsnis

Bendrijos žemės ūkio struktūros tyrimuose taikytinas regionų ir rajonų sąrašas, minėtas I priede pateiktame tyrimo rajono apibrėžime, yra pateiktas IV priede.

5 straipsnis

Sprendimas 89/651/EEB panaikinamas.

6 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

▼M1

I PRIEDAS

APIBRĖŽIMAI IR PAAIŠKINIMAI, TAIKOMI BENDRIJOS ŽEMĖS ŪKIO VALDŲ STRUKTŪROS TYRIMUOSE NAUDOJAMAME RODIKLIŲ SĄRAŠE

(I = apibrėžimai, II = paaiškinimai)

▼M3

ŽEMĖS ŪKIO VALDA

I. Techniškai ir ekonomiškai nepriklausomas, atskirai valdomas vienetas, kuris gamina žemės ūkio produktus arba išlaiko žemę, kuri nebenaudojama gamybos tikslais, geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės, kaip numatyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 1782/2003 ([1]). Ūkis gali gaminti kitus papildomus (ne žemės ūkio) produktus ir teikti paslaugas.

▼M1

II. 1. 1. Žemės ūkio valdą apibūdina tokie požymiai:

1.1. *žemės ūkio produktų gamyba*

„žemės ūkio produktais“ laikomi II priede išvardyti produktai;

1.2. *atskiras valdymas*

atskirai valdyti gali du ir daugiau bendrai veikiantys asmenys;

1.3. *atskiras techniškai ir ekonomiškai nepriklausomas vienetas*

paprastai tai parodo bendras darbo jėgos ir gamybos priemonių (technika, pastatai ar žemė ir t. t.) naudojimas.

▼M3

1.4. Vykdant 2003 m. BŽŪP reformą nustatyta, kad „žemės išlaikymas geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės“ yra žemės ūkio veikla (Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 2 straipsnis). Be šios veiklos, ūkininkams nereikia užsiimti bet kokia kita žemės ūkio veikla, kad jie galėtų naudotis bendrosios išmokos schema.

▼M1

2. Ypatingi atvejai

2.1. a) a) Jeigu ūkis dėl mokesčių ar kitų priežasčių padalintas dviems arba daugiau asmenų, bet vis tiek valdomas vieno asmens (vienas bendras valdytojas) ir dėl to galintis būti vienu ekonominiu vienetu, jis laikomas vienu atskiru ūkiu;

b) jeigu du ar daugiau atskirų ūkių, kurie anksčiau buvo nepriklausomi ūkiai, sujungiami į vieno turėtojo nuosavybę, jie laikomi vienu ūkiu, jeigu turi bendrą valdytoją arba naudoja tą pačią darbo jėgą ir techniką.

2.2. Jeigu perduodamas ūkį savo paveldėtojui (įpėdiniui, nuomininkui ir t. t.) buvęs savininkas pasilieka žemės sklypą, jis:

a) įtraukiamas į paveldėtojo ūkį, jeigu išsaugota žemė dirbama kartu su likusia ūkio dalimi, ir jeigu naudojama ta pati darbo jėga ir gamybos priemonės, kaip ir likusioje ūkio dalyje;

b) priskiriamas ankstesnio turėtojo ūkiui, jeigu paprastai naudojama to ūkio darbo jėga ir jo gamybos priemonės.

([1]) OL L 270, 2003 10 21, p. 1.

▼M1

2.3. Jeigu atitinka kitus pirmiau minėtus žemės ūkio valdą apibrėžiančius kriterijus, žemės ūkio valda laikomos:

a) bulių, kuilių, avinų ir ožių veislininkystės stotys, veislynai ir peryklos;

b) tyrimo institutų, sanatorijų ir gydyklų, religinių bendruomenių, mokyklų ir kalėjimų žemės ūkio valdos;

c) pramonės įmonių dalį sudarančios žemės ūkio valdos;

d) bendra žemė, kurią sudaro ganykla, sodininkystei naudojama ar kita žemė, jeigu ja, kaip žemės ūkio valda, naudojasi konkreti vietos valdžios institucija (pvz., leidžianti kitiems asmenims ganyti gyvulius už tam tikrą mokestį). Čia neįtraukiama:

— paskirstyta bendra žemė (C/3);

— išnuomota bendra žemė (C/2).

2.4. Jeigu neužsiimama kita veikla, dėl kurios jos galėtų vadintis žemės ūkio valdomis, žemės ūkio valdomis nelaikomos:

a) jojamųjų žirgų arklidės, lenktyninių žirgų arklidės, trekai (t. y. lenktyninių žirgų treniravimui skirta žemė), jeigu neužsiimama veislininkyste;

b) šunų veisyklos;

c) turgūs, skerdyklos ir t. t. (kur neužsiimama veislininkyste).

2.5. Atskiri ūkiai gali sujungti savo išteklius vienai konkrečiai ūkio veiklai, taip sudarydamos atskirą bendrą įmonę, kuri yra valdoma atskirai nuo ją sudariusių ūkių (patronuojančių ūkių). Pavyzdžiui, tokios įmonės gali būti bendri sodai, bendra galvijų banda, bendri pieninininkystės pastatai. Tai yra dalinio susijungimo atvejis, ir tokios įmonės čia vadinamos „vientiso produkto grupinėmis valdomis“. Šios „vientiso produkto grupinės valdos“ laikomos žemės ūkio valdomis, nepriklausančiomis nuo „patronuojančio“ ūkio, jeigu jos dažniausiai naudoja savo gamybos priemones ir iš esmės nepriklauso nuo „patronuojančių“ ūkių gamybos priemonių.

A. **GEOGRAFINĖ ŪKIO PADĖTIS**

II. Ūkis ir visa su juo susijusi informacija registruojama nurodant rajoną ir savivaldybę arba tyrimo rajono dalį, kuriame yra ūkio buveinė (A/1).

Valdos buveinė yra apibrėžiama laikantis valstybės narės įstatymuose numatytų taisyklių.

Kai valda tik iš dalies yra tam tikros rūšies vietovėje (pavyzdžiui, mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje), ji priskiriama tai vietovei, jeigu didesnė valdai priklausančios žemės dalis ar jos buveinė yra tokioje vietovėje. Reikėtų pasirinkti vieną iš šių taisyklių ir pritaikyti ją visoms valdoms ir kiekvienam straipsniui nuo A/1 iki A/3.

A/1 **Tyrimo rajonas**

I. Kiekvienos valdos geografinę padėtį apibrėžia kodas, nurodantis šalį, regioną ir tyrimo rajoną.

II. ►M2 ——————— ◄

A/1 a) *Savivaldybė arba tyrimo rajono dalis*

I. Geografinę padėtį apibrėžia kodas, nurodantis savivaldybę ar tyrimo rajono dalį, kuris leidžia susumuoti įvairių rūšių zonų rezultatus regioniniu lygiu.

▼M1

II.	Naudojami savivaldybės ar tyrimo rajono dalies kodai atitinka statistinių teritorinių vienetų nomenklatūros (NUTS) 4 arba 5 lygius. ►M2 ——————— ◄
A/2	**Mažiau palanki ūkininkauti vietovė**
I.	Tyrimo dieną, kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 ([1]) 18, 19 ir 20 straipsniuose (ir, kai taikoma, naujuosiuose teisės aktuose), apie vietoves, nurodytas kaip mažiau palankias ūkininkauti vietoves ir esančias Bendrijos mažiau palankių žemės ūkiui vietovių sąraše, taikydamos minėtą reglamentą, praneša valstybės narės.
II.	Mažiau palankioms ūkininkauti vietovėms priskiriamos kalnuotos vietovės (A/2a), vietovės, kurioms įtaką daro konkrečios kliūtys ir kitos mažiau palankios ūkininkauti vietovės.
A/2 a)	*Kalnuotos vietovės*
I.	Tyrimo dieną, kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 18 straipsnyje (ir kai taikomi naujausi teisės aktai) apie vietoves, nurodytas kaip kalnuotas vietoves, esančias Bendrijos mažiau palankių žemės ūkiui vietovių sąraše, taikydamos minėtą reglamentą, praneša valstybės narės.
A/3	**Žemės ūkio paskirties žemė su aplinkosaugos apribojimais**
I.	Tyrimo dieną, kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 16 straipsnyje (ir kai taikomi naujausi teisės aktai) nurodomos vietovės kaip žemės ūkio paskirties žemė su aplinkosaugos apribojimais.
II.	Ūkininkai gali gauti išmokas už išlaidas ir prarastas pajamas dėl aplinkosaugos apribojimų jų žemės ūkio paskirties žemėse. Tie apribojimai turėtų būti Bendrijos aplinkos apsaugos taisyklėmis pagrįstų žemės ūkio suvaržymų įgyvendinimo rezultatas. Vietovės tik nacionalinėmis ar regioninėmis taisyklėmis pagrįstais apribojimais neįtraukiamos. Vietovės gali būti mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse. Šios vietovės yra daugiausia Natura 2000 vietovės, t. y. ypatingos saugojamos/globojamos vietovės, kuriose yra natūralios buveinės, kurioms gresia išnykimas, tipai ir rūšys (remiantis 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7–50).
B.	**ŪKIO JURIDINIO ASMENS STATUSAS IR JO VALDYMAS (tyrimo dieną)**
B/1 ir B/2	**Už ūkį juridiškai ir ekonomiškai atsakingas asmuo: turėtojas**
I.	Ūkio turėtojas yra fizinis asmuo, fizinių asmenų grupė arba juridinis asmuo, kurio sąskaita ir kurio vardu ūkis valdomas, ir kuris juridiškai ir ekonomiškai atsakingas už ūkį, t. y., tas (-a), kuris(-i) imasi su ūkiu susijusios ekonominės rizikos. Turėtojas gali visiškai valdyti ūkį, išnuomoti jį, būti paveldėjusiu ilgalaikiu nuomininku, turėti uzufrukto teisę arba būti patikėtiniu.
II.	Juridinė ir ekonominė atsakomybė apibrėžiama laikantis valstybių narių įstatymuose numatytų taisyklių. Turėtojas gali suteikti valdytojui visą sprendimo teisę arba jos dalį įprastos kasdieninės ūkio tvarkymo finansinės ir gamybinės veiklos klausimais. Pusininkystės atveju (žiūrėti C/3a punktą), pusininkas yra laikomas turėtoju, bet ne žemvaldžiu.

([1]) OL L 160, 1999 6 26, p. 80.

▼M1

Tiktai grupinės valdos partneriai, dalyvaujantys ūkio darbe (žiūrėti L/1-L/6 skirsnius) gali būti laikomi ūkio savininkais.

B/1 a ir b *Fizinis asmuo*

I. Fizinis asmuo gali būti individualus asmuo (vienasmenis turėtojas) arba individualių asmenų grupė (grupinės valdos partneriai).

II. Klausimas, ar turėtojas yra „fizinis“ ar „juridinis“ asmuo, yra svarbus klasifikuojant ūkius į tokias grupes:

Ūkiai, kurių turėtojas yra:

a) fizinis asmuo ir vienasmenis nepriklausomo ūkio turėtojas;

b) fizinių asmenų, kurie yra „grupinės valdos“ partneriai, grupė;

c) juridinis asmuo.

Pagal kai kurių valstybių narių įstatymus, dėl finansinių ir (arba) juridinių priežasčių, „juridinis“ asmuo (įmonė) traktuojamas kaip „fizinis“ asmuo arba „fizinių“ asmenų grupė. Paprastai tai taikoma bet kokių rūšių įmonėms, kuriose vienas arba visi nariai prisiima visišką asmeninę atsakomybę už įmonės skolas. Tokiais atvejais valstybės narės gali tokį „juridinį“ asmenį priskirti „vienasmenių turėtojų“ arba „grupinių valdų“ kategorijoms. Šie priskyrimai atliekami naudojantis aiškiomis ir išsamiomis įstatymų numatytomis taisyklėmis.

B/1 a) *Fizinis asmuo, kuris yra vienasmenis turėtojas, kai ūkis yra nepriklausomas*

I. Atskiras individualus ir fizinis asmuo, kuris yra ūkio turėtojas, o ūkis nesusijęs su kitų turėtojų ūkiais nei bendru valdymu, nei panašiomis priemonėmis.

II. Toks turėtojas gali pats priimti visus su ūkiu susijusius sprendimus.

Sutuoktiniai arba artimi šeimos nariai, kurie kartu valdo arba nuomoja ūkį, paprastai laikomi turinčiais vieną nepriklausomą vienasmenio turėtojo valdomą ūkį.

Kartu kaip sutuoktiniai gyvenantys, tačiau nesusituokę du asmenys taip pat yra laikomi sutuoktiniais, jeigu jie juridiškai pripažįstami atitinkamose valstybėse narėse.

Vienasmeniais turėtojais, *inter alia*, turi būti laikomi: tikri broliai, seserys, bendri paveldėtojai pagal testamentą arba nepalikus testamento ir t. t., jeigu jie nėra sudarę sutarties ir yra finansiškai ir (arba) juridiškai nelaikomi grupiniu turėtoju arba juridiniu asmeniu pagal valstybės narės įstatymus.

Jeigu įmonė, (juridinis asmuo) priklauso tik vienam fiziniam asmeniui ir valstybėje narėje traktuojama kaip fizinis asmuo (žiūrėti fizinio asmens apibrėžimą), laikoma kad tai yra vienasmenio turėtojo ūkis.

Jeigu tik vienas asmuo yra visiškai juridiškai ir ekonomiškai atsakingas už ūkį, jis/ji laikomas(-a) vienasmeniu turėtoju, net jeigu ūkis visais kitais atvejais atitinka grupinės valdos kriterijus.

B/1 b) *Vienas ar daugiau fizinių asmenų, esančių grupinės valdos partneriais*

I. Grupinės valdos partneris(-ai) yra fiziniai asmenys, kartu valdantys, nuomojantys ar kitaip kartu vadovaujantys žemės ūkio valdai arba savo individualiems ūkiams, lyg tai būtų viena valda. Bendradarbiavimas turi būti vykdomas laikantis įstatymų arba patvirtinamas raštišku susitarimu.

II. Jeigu įmonė (juridinis asmuo) priklauso daugiau kaip vienam fiziniam asmeniui ir valstybėje narėje traktuojama kaip fizinis asmuo, laikoma, kad tai yra grupinė valda.

▼M1

Valstybės narės, neregistruojančios informacijos apie grupines valdas, renka informaciją apie visus ūkius, kurių turėtojai yra fiziniai asmenys pagal kintamąjį dydį B/1a, neatsižvelgiant į tai, ar jos yra „grupinės valdos“, kaip čia apibrėžta. Jeigu viename ūkyje du ar daugiau fizinių asmenų atlieka turėtojo funkcijas, tik vienas iš jų laikomas turėtoju (pvz., didžiausią rizikos dalį prisiimantis asmuo arba tas, kuris atlieka pagrindinį vadovavimo ūkiui darbą. Jeigu vadovaujantis šiais kriterijais negalima išskirti vieno asmens, reikėtų remtis kokiu nors kitu kriterijumi, pavyzdžiui, amžiumi). Asmuo pateikia visus turėtojams privalomus pateikti duomenis. Visi kiti ūkyje dirbantys asmenys, nepaisant jų giminystės ryšio su turėtojais, bus registruojami kaip L/4 „šeimai nepriklausanti darbo jėga“.

B/1 c) *Juridinis asmuo*

I. Juridinis asmuo, turintis įprastas asmens teises ir pareigas, pavyzdžiui, galimybę pateikti ieškinį arba būti patrauktam atsakomybėn (teisnumas ir veiksnumas), tačiau nesantis fiziniu asmeniu.

II. Juridiniai asmenys gali būti viešieji arba privatūs, *inter alia*:

— valstybė, regionai, savivaldybės ir t. t.,

— bažnyčios ir jų institucijos,

— kitos panašios viešosios ir pusiau viešosios institucijos,

— visos komercinės įmonės, išskyrus išvardytas B/1a ir b punktuose, ypač ribotos atsakomybės kompanijos, įskaitant ir tokias kooperatines įmones,

— visos akcinės bendrovės (akcijas išleidusios įmonės),

— fondai (tam tikriems tikslams, dažnai socialiniams ar filantropiniams, skirtas lėšas tvarkančios institucijos),

— ne akcinės ribotos atsakomybės bendrovės,

— visos kitos panašios įmonės.

B/2 **Ūkio valdytojas**

I. Fizinis asmuo, atsakingas už įprastos kasdieninės finansinės ir gamybinės veiklos organizavimą konkrečiame ūkyje.

II. Paprastai, bet ne visada, valdytojas yra tas pats asmuo kaip ir turėtojas, kuris yra fizinis asmuo.

Tais atvejais, kai turėtojas nėra valdytojas, jis/ji ką nors įpareigoja arba samdo ūkiui vadovauti. Pavyzdžiui, tai gali būti jos/jo šeimos narys (B/2a) arba jo/jos sutuoktinis (B/2b), tačiau gali būti ir giminystės ryšiais su turėtoju nesusietas asmuo.

Gali būti tik vienas ūkio valdytojas.

Visa valdytojams reikalinga informacija apie grupines valdas registruojama apie turėtoju laikomą partnerį.

B/2 a) *Šeimos nariai*

I. Paprastai savininko šeimos nariai yra sutuoktinis, giminaičiai pagal tiesiąją aukštutinę ar žemutinę giminystės liniją (įskaitant ir vedybų, ir įvaikinimo ryšius) ir turėtojo ar jo/jos sutuoktinio broliai ir seserys.

II. Patys turėtojai nėra įtraukiami į šeimos narius.

B/3 **Valdytojo žemės ūkio išsilavinimas**

Registruojamas tik vienas kiekvieno asmens lygis (aukščiausias).

Tik praktinė žemės ūkio patirtis

I. Praktiniu darbu žemės ūkio valdoje įgyta patirtis

▼M1

Pagrindinis žemės ūkio išsilavinimas

I. Bet kokie žemės ūkio kolegijoje ir (arba) specializuotoje institucijoje (įskaitant sodininkystę, vynuogininkystę, miškininkystę, žuvininkystę, veterinarijos mokslą, žemės ūkio technologiją ir susijusius dalykus) baigti mokymo kursai.

II. Baigta žemės ūkio gamybinė praktika laikoma pagrindiniu mokymu.

Pilnas žemės ūkio išsilavinimas

I. Bet kokie mažiausiai dvejų metų mokymo kursai dienine forma pabaigus privalomąjį švietimą (žiūrėti L/1-L/6 skirsnius Mokyklos baigimo amžius), baigti žemės ūkio kolegijoje, universitete ar kitoje aukštojo išsilavinimo įstaigoje žemės ūkio, sodininkystės, vynuogininkystės, miškininkystės, žuvininkystės, veterinarijos mokslo, žemės ūkio technologijos ar kito susijusio dalyko srityje.

C. **TEISINIS ŽEMĖS NAUDOJIMO PAGRINDAS IR ŪKININKAVIMO SISTEMA**

C/1 – C/3 **Kultivuojamos žemės ūkio naudmenos**

I. Visas plotas, kurį užima ariama žemė, daugiametės ganyklos, daugiamečiai kultūros ir daržai.

C/1 **Savininko dirbama žemės ūkio paskirties žemė**

I. Žemės ūkio paskirties žemė, dirbama į tyrimus įtrauktame ūkyje, kuri yra turėtojo nuosavybė, arba kurioje jis ūkininkauja uzufrukto teise, arba kaip paveldėjęs ilgalaikis nuominikas, arba naudodamasis kokiu nors kitu teisiniu žemės naudojimo pagrindu.

II. Ūkio darbuotojui (dirbant jam pačiam), kaip dalis jo uždarbio, suteikta žemė, priskirta žemės sklypą paskiriančiai ūkiui, nebent ūkio darbuotojas naudoja savo paties gamybos priemones.

Buvusio turėtojo išlaikyti žemės sklypai (žiūrėti Žemės ūkio valda, 2 dalies 2 punktas) priskiriami ūkiui, kuriame išlaikyta žemė paprastai yra dirbama, ir kur naudojama ta pati darbo jėga ir gamybos priemonės, kaip ir likusioje ūkio dalyje.

Tačiau ganymo teisės bendroje ganomoje žemėje neįskaitomos, pvz., bendroje parapijai ar kooperatyvui priklausančioje žemėje (tokie plotai, kurie nėra ūkio dalis, neįtraukiami į šį tyrimą).

C/2 **Nuomininko dirbama žemės ūkio paskirties žemė**

I. Ūkio išnuomota žemė už nustatytą nuomą išankstiniu susitarimu (mokant pinigais, natūra ar kitu būdu), dėl kurios yra sudaryta (raštu ar žodžiu) nuomos sutartis. Plotas priskiriamas tik vienam ūkiui. Jeigu plotas per atskaitinius metus metus išnuomotas keletui ūkių, paprastai jis priskiriamas ilgiausiai per atskaitinius metus jį išsinuomavusiam ūkiui.

II. Išnuomotą žemę gali sudaryti:

— visas ūkis,

— individualūs žemės sklypai.

Išnuomota žemė laikoma ne ūkio savininko nuosavybės dalimi, bet visada nuomininko ūkio dalimi. Visi gyvuliai toje žemėje priklauso ūkiui, kuris juos valdo.

Įtraukiami žemės sklypai arba ūkiai, kuriuos turėtojas nuomoja iš savo šeimos narių, jeigu tuose plotuose ūkininkaujama taip, lyg jie būtų tiriamo ūkio dalis. Taip pat įtraukiama žemė, kuri priklauso kitam ūkiui, tačiau yra dirbama tiriamojo ūkio mainais už tam tikrą darbo valandų skaičių, neįtraukiant žemės, suteiktos kaip darbo užmokesčio ūkio darbuotojui. Priešingai nei žemė, suteikta kaip darbo užmokestis ūkio darbuotojui, paprastai išliekanti ūkio sėjomainos sistemoje, čia numatytos rūšies nuomos sutartyje bus nuro-

▼M1

dyta ne tik konkrečios žemės plotas, bet taip pat, kur jis yra, bei jo tikslios ribos.

Išnuomota žemė, pernuomota trečiajai šaliai, turi būti įtraukiama kaip šios trečiosios šalies ūkio dalis, kadangi ji nėra tiriamo ūkio dalis.

C/3 **Žemės ūkio paskirties žemė, kurioje pusininkaujama arba ūkininkaujama kitais būdais**

C/3 a) *Žemės ūkio paskirties žemė, kur pusininkaujama*

I. Žemė (galinti sudaryti visą ūkį), kurioje ūkininkauja žemvaldys ir pusininkas pagal raštu ar žodžiu sudarytą pusininkystės sutartį. Pusininkaujant, iš to ploto gautas išdirbis (ekonominis arba fizinis) yra pasidalijamas tarp abiejų šalių pagal jų susitarimą.

II. Jai priklauso, *inter alia*:

Pilnų ūkių *colonia parziaria*

Pilnų ūkių *Ccolonia parziaria* atveju, cedentas patiki ūkį šeimos galvai, kuris įsipareigoja padedant šeimos (ūkio šeimos) nariams atlikti visą valdoje reikalingą darbą, pats prisiimti dalį išlaidų ir pasidalyti ūkio produkciją su cedentu nustatytomis proporcijomis.

C/3 b) *Žemės ūkio paskirties žemė, kur naudojamos kitos valdymo formos*

I. C/1–C/3a nepaminėtos kiti teisinio žemės naudojimo pagrindai.

II. Jiems priklauso, *inter alia*:

1. žemė, į kurią turėtojas turi teises:

   — užimdamas tam tikrą postą (miškininkas, šventikas, mokytojas ir t. t.),

   — suteiktas jam parapijos ar kitos organizacijos, pvz., pagal plotą paskirstyta bendra ganoma žemė (skirtingai nuo žemės, į kurią turimos bendro ganymo teisės);

2. Žemė, kurią ūkis dirba nemokamai (pvz., apleistų ūkių plotai, kuriuos dirba tiriamas ūkis);

3. Individualių žemės sklypų *colonia parziaria.*

   Individualių žemės sklypų *colonia parziaria* atveju cedentas patiki tik vieną ar daugiau žemės sklypų, kurie naudojami tomis pačiomis sąlygomis, kaip apibūdinta a punkte.

C/5 **Ūkininkavimo sistema ir veikla**

C/5 a, d ir e *Ekologinė žemdirbystė*

I. Turi būti renkama informacija, ar ūkis ūkininkauja laikydamasis tam tikrų standartų ir taisyklių, nustatytų Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2092/91 ([1]), su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 473/2002 ([2]) arba, kai taikoma, naujausių teisės aktų dėl „žemės ūkio produktų ekologinės gamybos ir nuorodų į žemės ūkio ir maisto produktus“, ir (arba) atitinkamų nacionalinių ekologinės gamybos taisyklių.

II. Reglamentas nustato suderintą žemės ūkio produktų, ant kurių nurodoma, ar ketinama nurodyti, gamybos būdus, žymėjimo, gamybos ir kontrolės struktūrą. Laikantis reglamento taisyklių, gamyba turi būti vykdoma taip, kad žemės sklypai, gamybos ir saugojimo vietos būtų aiškiai atskirtos nuo bet kokių kitų objektų, kur ekologinės žemdirbystės gamybos taisyklės yra netaikomos.

([1]) OL L 198, 1991 7 22, p. 1.
([2]) OL L 75, 2001 3 16, p. 21.

▼M1

Jeigu ekologininės žemdirbystės būdai taikomi tik dalyje žemės ūkio naudmenų, arba daliai ūkio gyvulių, tik tie konkretūs plotai ir gyvuliai yra registruojami.

C/5 a) *Valdos žemės ūkio naudmenos, kuriose taikomi ekologinės žemdirbystės gamybos būdai*

I. Ta valdos žemės ūkio naudmenų dalis, kurioje gamyba visiškai atitinka Reglamento (EEB) Nr. 2092/91 I priedu nustatytus ekologinės gamybos ūkyje principus.

II. Reglamente numatytas skirtumas tarp plotų, kurie visiškai atitinka nustatytas taisykles, ir tų, kurie vis dar yra pereinamajame laikotarpyje. Tik visiškai pagal ekologinės žemdirbystės principus pertvarkytuose plotuose išauginta produkcija gali būti parduodama su etikete, kurioje nurodyti ekologinės gamybos būdai.

Pagal šį punktą registruojami tik visą pereinamąjį laikotarpį išlaikyti plotai (žiūrėti C/5d).

C/5 d) *Valdos žemės ūkio naudmenos, kurios pertvarkomos ekologinės žemdirbystės gamybos būdams taikyti*

I. Ta valdos žemės ūkio naudmenų dalis, kurioje taikomi ekologinės žemdirbystės metodai, bet kurioje dar nepasibaigęs būtinasis pereinamasis laikotarpis, kuris reikalingas tam, kad būtų visiškai laikomasi ekologinės gamybos ūkyje principų, kaip nustatyta Reglamento (EEB) Nr. 2092/91 I priede.

II. Pagal šį punktą registruojami tik tie plotai, kurių pereinamasis laikotarpis dar nepasibaigęs (žiūrėti C/5a).

C/5 e) *Ūkiai, ekologinės gamybos būdus taikantys ir gyvulininkystėje*

I. Ūkiai, kuriuose visa gyvulininkystė arba jos dalis visiškai atitinka ekologinės gamybos principus, kaip nustatyta Reglamento (EEB) Nr. 2092/91 I priede, arba esantys pereinamajame laikotarpyje, kad visiškai atitiktų reikalavimus.

II. Reglamente nustatyta, kad paprastai visa gyvulininkystės produkcija ūkyje turi būti gaminama laikantis ekologinės gamybos taisyklių. Tik tada, kai pastatai, sklypai ir rūšys yra aiškiai atskirtos, dalis gyvulių gali būti auginama kitais būdais.

C/5 c) *Parama agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimams*

I. Bet kokia pagal valstybės narės schemą ūkiui suteikta parama, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 22–24 straipsniuose, arba, kai taikoma, naujausiuose teisės aktuose. Taip pat įskaitoma bet kokia pagal senesnius Bendrijos teisės aktus tokioms schemoms suteikta parama. Išimtinai ekologiniam ūkininkavimui suteikta parama neįskaitoma.

II. Laikantis Reglamento (EB) Nr. 1257/99, paramą galima suteikti tik tokiems žemės ūkio gamybos būdams, kuriais saugoma aplinka ir kaimo vietovės (agrarinė aplinkosauga), naudojant:

— žemės ūkio paskirties žemės apdirbimo būdus, kurie suderinami su aplinkos, kraštovaizdžio ir jo ypatybių, gamtos išteklių, dirvožemio ir genetinės įvairovės apsauga bei gerinimu,

— ūkininkavimo ekstensyvumą ir mažo intensyvumo ganyklų sistemų valdymą,

— didelę gamtinę vertę turinčios aplinkos, kurioje ūkininkaujama, apsaugą,

— kraštovaizdžio ir istorinių bruožų žemės ūkio paskirties žemėje priežiūrą,

— aplinkosauginį planavimą ūkininkavimo veikloje.

▼M1

Paramą galima skirti mažiausiai penkerius metus (arba ilgiau, jeigu būtina) agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimus vykdyti pasižadėjusiems ūkininkams. Šie įsipareigojimai neapsiriboja įprastos gero ūkininkavimo praktikos taikymu, bet ir numato paslaugas, kurios nenumatytos kitomis paramos priemonėmis, pavyzdžiui, rinkos parama arba kompensacinėmis išmokomis.

Parama apskaičiuojama atsižvelgiant į prarastas pajamas, papildomas išlaidas dėl prisiimto įsipareigojimo ir poreikį skatinti inciatyvą.

Panašios paramos schemos buvo vykdomos laikantis ankstesnių Bendrijos teisės aktų. Atsižvelgiant į pagal šias schemas prisiimtus ilgalaikius įsipareigojimus, jie gali galioti daugelį metų. Tokią paramą taip pat reikėtų registruoti pagal šį punktą.

▼M2

C/5 **Ūkininkavimo sistema ir praktika**

1. *C/05 f) Pagalba investicijoms per pastaruosius penkerius metus*

I. Viešoji pagalba investicijoms teikiama priemonėms, kurioms taikomas Reglamentas 1257/1999, susijęs su kaimo plėtra.

II. „Tiesiogiai“ reiškia, kad rodiklis neapima pagalbos investicijoms, kuri valdai tenka ne tiesiogiai, o skiriama aukštesniu lygiu (regionui ar grupei), net jei valda iš šios paramos būtų turėjusi netiesioginės naudos. Tokių investicijų, kurių neapima šis rodiklis, pavyzdžiai:

— pagrindinės kaimo ekonomikai ir gyventojams teikiamos paslaugos,

— su žemės ūkio plėtra susijusios infrastruktūros kūrimas ir gerinimas,

— lengvatų ūkiams ir ūkio valdymo paslaugų teikimas,

— prekyba aukštos kokybės žemės ūkio produktais,

— žemės gerinimas,

— žemės sklypų perskirstymas.

Šis rodiklis taip pat neapima Reglamente 1257/1999 numatytos paramos ir numatytų priemonių, nesusijusių su investicijomis, pavyzdžiui, tokioms sritims kaip:

— mokymas (III skyrius),

— paankstintas išėjimas į pensiją (IV skyrius),

— mažiau ūkininkauti palankios vietovės ir vietovės, kurioms taikomi aplinkosaugos apribojimai (V skyrius),

— agrarinė aplinkosauga (VI skyrius).

2. *C/5 f) i) Viešoji pagalba pagal investicijų gamybai programas*

I. Reglamente 1257/1999 gamybos investicijos susijusios su:

— 4 str.: investicijomis į žemės ūkio valdas,

— 8 str.: jaunų ūkininkų įsikūrimu.

3. *C/5 f) ii) Valstybės parama pagal kaimo plėtros priemonių programas*

I. Šis punktas apima tam tikras kaimo plėtros programas, įdiegtas pagal Reglamento 1257/1999 33 straipsnį:

— kaimų atnaujinimo darbai ir vystymas bei kaimo paveldo apsauga,

— žemės ūkio veiklos ir su žemės ūkiu susijusios veiklos įvairinimas siekiant užtikrinti veiklos įvairovę ir alternatyvias pajamas,

▼M2

— turizmo ir amatų skatinimas,

— aplinkos apsauga, susijusi su žemės ūkiu, miškininkyste ir landšafto konservavimu bei gyvūnų gerovės gerinimu,

— finansų inžinerija,

bei investicijos į miškininkystę (VIII skyrius).

C/6 **Valdos produkcijos paskirtis**

4. *C/6 a) Turėtojo namų ūkio suvartojimas*

II. ►M3 Dovanos šeimai ir giminaičiams, už kurias negaunamas atlygis, turi būti laikomos namų ūkio suvartojimu. Prie šio rodiklio nurodytos galutinės produkcijos apibrėžimas atitinka žemės ūkio sąskaitose naudojamą galutinės produkcijos apibrėžimą (t. y. žemės ūkio gaminiai, naudojami kaip žaliavos kitai gamybai, pvz. pašarai gyvulininkystei, į bendrą galutinės produkcijos kiekį neįtraukiami).

Jokiu būdu nereikėtų laikyti, kad 50 % yra tiksli riba – tai tik orientacinis dydis. ◄

5. *C/6 b) Tiesioginis pardavimas vartotojams*

II. Nereikėtų manyti, kad 50 % yra tikslių apskaičiavimų rezultatas – tai tik orientacinis procentas..

▼M1

D.- H. **BENDRAS PLOTAS**

I. Bendras ūkio plotas (D-H) susideda iš ūkio naudojamos žemės ūkio paskirties žemės (D-G) ir kitos žemės (H).

II. I skirsnyje pateikiama tikslesnės informacijos, kaip naudojami tam tikri pagal D-H skirsnius užregistruoti plotai. Todėl bet kokie pagal I skirsnį užregistruoti plotai negali būti priskirti prie kitų plotų, nes, tokiu atveju, jie būtų registruojami du kartus.

Prie ūkininkavimui naudojamos žemės ūkio paskirties žemės priskiriami pagrindiniai pasėliai, kurių derlius bus nuimamas tyrimo metais.

Išskirstant bendrą plotą pagal ūkininkaujamą plotą, kiekvienas plotas įvardijamas tik vieną kartą.

Daugiamečiai ir keletą metų augantys augalai (pvz., šparagai, braškės ar krūmai) yra registruojami nuo jų pasodinimo metų, nors jie gamyboje dar nenaudojami.

Auginami grybai (I/2) neįtraukiami į bendrą plotą.

Jeigu augalai auginami kartu (I/5), kultivuojamos žemės ūkio naudmenos padalijamos proporcingai konkrečių augalų užimamam žemės plotui.

Žemės ūkio paskirties žemė kartu su miškinga vietove padalijamos panašiai.

Šis principas netaikomas kartu auginamiems pasėliams (tai toje pačioje žemėje kartu auginami ir nuimami pasėliai, pvz., kukurūzų mišinys) arba kelis derlius duodančioms kultūroms (pvz., į miežius įsėti dobilai vėlesniam derliui).

Kalbant apie kombinuotus pasėlius, jeigu vieni pasėliai ūkiui reikšmės neturi, išskirstant plotus į juos paprasčiausiai nekreipiama dėmesio.

Jeigu rezultatai bus nepatenkinami, proporcingo išskirstymo principo galima nesilaikyti, jei laikomasi valstybės narės nustatytų ir su Komisija suderintų taisyklių.

Antrinės kelis derlius duodančios kultūros registruojamos tik pagal I/1 antraštę. Pagal D-G antraštes kelis derlius duodančios kultūros plotas neskaičiuojamas, bet priskiriamas tik vienam pagrindiniu laikomam augalui. Jeigu per vienerius derliaus metus viename plote auginama keletas pasėlių rūšių paeiliui, pagrindinis augalas yra tas, kurio gamybos vertė didžiausia. Jeigu gamybos vertė nepadeda nustatyti,

▼M1

kuris augalas yra pagrindinis, tada pagrindiniu augalu laikomas tas, kuris užima žemę ilgiausiam laikui.

D. **ARIAMOJI ŽEMĖ**

I. Reguliariai dirbama (ariama ar įdirbama) žemė, paprastai naudojama sėjomainos sistemoje.

II. Sėjomainos sistema – tai sistema, kai tam tikrame plote vienus pasėlius keičia kiti pagal iš anksto numatytą planą. Paprastai pasėliai keičiami kas metus, tačiau jie gali būti auginami ir keletą metų iš eilės. Atskiriant ariamąją žemę nuo daugiamečių kultūrų (G) ar daugiamečių ganyklų ir pievų (F), naudojamas penkerių metų slenkstis. Tai reiškia, kad jeigu sklype tie patys pasėliai auginami penkerius metus ar ilgiau, tuo laikotarpiu neišnaikinus prieš tai augintų pasėlių ir neužsėjus naujais, tai nelaikoma ariama žeme.

Tam tikri pasėliai, laikomi daržovėmis, dekoratyviniais arba pramoniniais augalais (pvz., šparagai, rožės, dėl žiedų ar lapų auginami dekoratyviniai krūmai, braškės, apyniai) priskiriami šiai kategorijai, net jeigu jie išbūtų toje pačioje žemėje ilgiau kaip penkerius metus.

▼M3

Ariamajai žemei priskiriamos pasėlių kategorijos D/1–D/20, D/23–D/35, pūdymas be subsidijų (D/21) ir pūdymas, nenaudojamas gamyboje, už kurį mokamos subsidijos (D/22).

▼M1

Atidėtoje žemėje auginami pramoniniai augalai registruojami pagal atitinkamas antraštes, tačiau taip pat registruojami ir pagal 1/8b punktą.

D/1–D/8 **Javai auginami grūdams (įskaitant sėklas)**

II. Išskyrus javus, kurie pjaunami arba sušeriami gyvuliams žali. Jie registruojami pagal D/18 punktą.

D/1 **Paprastieji ir spelta kviečiai**

I. Triticum aestivum L. emend. Fiori et Paol., Triticum spelta L. ir Triticum monococcum L.

D/2 **Kietieji kviečiai**

I. Triticum durum Desf.

D/3 **Rugiai**

I. Secale cereale L.

Įskaitant rugių ir kitų grūdinių augalų rudenį sėjamus mišinius.

D/4 **Miežiai**

I. Hordeum vulgare L.

D/5 **Avižos**

I. Avena sativa L.

Įskaitant avižų ir kitų grūdinių augalų pavasarį sėjamus mišinius.

D/6 **Grūdiniai kukurūzai**

I. Kukurūzai nuimti grūdams (*Zea mays* L.).

II. Rankomis, kukurūzų nuėmimo mašina, kuliamąja ar kombainu nuimti kukurūzai, nepaisant jų panaudojimo, įskaitant grūdus silosui. Taip pat įtraukiami kartu su burbuolės dalimis nuimti grūdai, kurių drėgnumas turi būti aukštesnis nei 20 %, naudojami silosui (taip vadinamas kukurūzų ir burbuolių mišinys, CCM).

Maistui vartojamos cukrinių kukurūzų burbuolės registruojamos pagal D/14 punktą.

▼M1

D/7	**Ryžiai**
I.	Oryza sativa L.
D/8	**Kiti javai grūdams**
I.	Nemaišyti pasėti javai, nuimti sausi grūdams ir neužregistruoti D/1-D/7 punktuose.
II.	Tarp kitų, čia registruojami tokie pasėliai: sorgas (*Sorghum bicolor* x *Sorghum sudanense.*), kvietrugiai (*Triticosecale* Wittmack), soros (*Panicum miliaceum* L.), grikiai (*Fagopyrum esculentum.*) ir kanarinis strypainis (*Phalaris canariensis* L.), kadangi jie yra auginami ir perdirbami, kaip ir javai.
D/9	**Baltymingi augalai grūdams (įskaitant ankštinių augalų ir javų sėklas bei mišinius)**
I.	Daugiausia dėl baltymų kiekio pasėti ir nuimti pasėliai.
II.	Atsižvelgiant į jų panaudojimą, žali nuimti baltymingi augalai registruojami pagal D/14 arba D/18 skirsnius. Tokius pasėlius daugiausia sudaro ankštiniai augalai.
D/9 e)	*Žirniai, pašarinės pupos ir saldieji lubinai*
I.	Ne mišiniuose auginami *Pisum sativum* L., *Vicia faba* L., *Lupinus spp.,* nuimti sausi grūdams.
D/9 f)	*Lęšiai, dvispalviai raženiai ir vikiai*
I.	Ne mišiniuose auginami Lens culinaris, Cicer arietinum, Vicia pannonica Crantz arba Vicia varia, nuimti sausi grūdams.
D/9 g)	*Kiti baltymingi augalai, nuimti sausi*
I.	Daugiausia dėl baltymų pasėti ir sausi nuimti grūdams augalai, nepaminėti kitur.
D/10	**Bulvės (įskaitant ankstyvąsias ir sėklines)**
I.	Solanum tuberosum L.
D/11	**Cukriniai runkeliai (neskaitant sėklinių)**
I.	Cukraus pramonei ir alkoholio gamybai skirti *Beta vulgaris* L.
D/12	**Pašariniai šakniavaisiai ir bastučio genties daržovės (neskaitant sėklinių)**
I.	Pašarui skirti pašariniai runkeliai (*Beta vulgaris* L.) ir *Brassicae* šeimos augalai bei kiti daugiausia dėl savo šaknų pašarui auginami kitur nepaminėti augalai.
II.	Visi pašarui skirti ir į šį punktą įtraukti *Brassicae* šeimos augalai, neatsižvelgiant į tai, ar pašarui naudojamos šaknys, ar stiebai. Kiti augalai gali būti, pavyzdžiui, topinambai (*Helianthus tuberosus* L.), dioskorėja (*Iopmoea batatas* (L.) Lam.), pašariniai pastarnokai (*Pastinaca sativa* L.), batatai (*Discorea spp.*), manijokas (*Manihot esculenta Crantz*).
D/23–D/35	**Pramoniniai augalai**
I.	Augalai, kurie paprastai yra neparduodami tiesioginiam vartojimui, kadangi prieš galutinį vartojimą juos reikia perdirbti pramoniniu būdu.
II.	Įskaitant žolinius aliejinius augalus, neįskaitant pluoštinių augalų, apynių, tabako ir kitų pramoninių augalų sėklų ir sėjinukų.
D/23	**Tabakas**
I.	Nicotiana tabacum L.
D/24	**Apyniai**
I.	Humulus lupulus L.

▼M1

D/25	**Medvilnė**
I.	Gossypium spp.
D/26	**Rapsas ir aliejinis griežtis**
I.	Aliejaus gamybai skirti, nukulti sausi grūdai *Brassica napus* L. ir *Brassica rapa.*
D/27	**Saulėgrąžos**
I.	Helianthus annuus L.
D/28	**Soja**
I.	Glycine max L.
D/29	**Linų sėmenys (aliejiniai)**
I.	Daugiausia aliejaus gamybai skirtos *Linum usitatissimum* L. veislės.
D/30	**Kiti aliejiniai augalai**
I.	Kiti, daugiausia dėl savo aliejingumo auginami, sausais grūdais nukulti, kitur nepaminėti augalai.
II.	Tai gali būti garstyčios (*Sinapis alba* L.), aguonos (*Papaver somniferum* L.), sezamo sėklos (*Sesamum indicum* L.), valgomoji viksvuolė (*Cyperus esculentus* L.), žemės riešutai (*Arachis hypogea*).
D/31	**Linai**
I.	Daugiausia pluošto gamybai auginamos *Linum usitatissimum* L. veislės.
D/32	**Kanapės**
I.	Cannabis sativa L.
D/33	**Kitos tekstilės kultūros**
I.	Kiti, daugiausia dėl savo pluoštingumo auginami, kitur nepaminėti augalai.
II.	Pavyzdžiui, tai gali būti džiutas (*Corchorus capsularis*), pluoštinis bananas (*Musa textilis*), sizalis (*Agave sisalana*), kanapinė ybiškė (*Hibiscus cannabinus*).
D/34	**Aromatiniai ir medicininiai augalai bei prieskoninės žolės**
II.	Pagrindiniai aromatiniai ir medicininiai augalai bei prieskoninės žolės yra šie: šventagaršvė (*Angelica spp.*), vaistinė šunvyšnė (*Atropa spp.*), ramunėlė (*Matricaria spp.*), kmynas (*Carum spp.*), digitalis (*Digitalis spp.*), gencijonas (*Gentiana spp.*), izopas (*Hyssopus spp.*), jazminas (*Jasminum spp.*), levanda (*Lavandula spp.*), mairūnas (*Origanum spp.*), melisa (*Melissa spp.*), mėta (*Mentha spp.*), aguona (*Papaver spp.*), litorina (*Vinca spp.*), psyllium (sėklos) (*Psyllium spp.*), krokas (*Curcuma spp.*), šalavijas (*Salvia spp.*), serentis (*Calendula spp.*), valerijonas (*Valeriana spp.*) ir t. t.
D/35	**Kitur nepaminėti pramoniniai augalai**
I.	Kiti kitur nepaminėti pramoniniai augalai.
II.	Pavyzdžiui, tai gali būti trūkažolė (*Cichorium intibus* L.) ir cukranendrė (*Saccharum officinarum* L.).
D/14 ir D/15	**Šviežios daržovės, melionai, braškės**
II.	Auginami grybai (I/2) neįtraukiami.
D/14	**Šviežios daržovės, melionai, braškės lauke arba po žema (neprieinama) danga**
D/14 a)	*Atviras laukas*
I.	Pakaitomis su kitais žemės ūkio augalais auginamos daržovės, melionai, braškės.

▼M1

II.	Atvirame lauke auginamos daržovės daugiausia, bet ne visada, skirtos pramoniniam perdirbimui, o ne tiesioginiam pardavimui rinkoje. Čia pagrindinis veiksnys yra sėjomainos sistema ūkyje: jeigu daržovėmis užsodintiems plotams taikoma sėjomaina ne su sodo, o su kitais augalais (D/14 ir D/16), tie plotai yra „atviras laukas“.
D/14 b	*Pramoninė daržininkystė*
I.	Pakaitomis su kitais sodo augalais auginamos daržovės, melionai ir braškės.
II.	Pramoninės daržininkystės daržovės daugiausia, bet ne visada, skirtos tiesioginiam pardavimui rinkoje, o ne pramoniniam perdirbimui. Čia pagrindinis veiksnys yra sėjomainos sistema sklype: jeigu daržovėmis užsodintam plotui taikoma sėjomaina su kitais sodo augalais (D/14 ir D/16), tai yra „pramoninės daržininkystės“ žemė.
D/15, D/17 ir G/7	**Augalai po stiklu arba aukšta (prieinama) danga**
I.	Augalai, kurie visą augimo laikotarpį arba didžiąją jo dalį, yra auginami šiltnamiuose arba po stacionaria ar nuimama aukšta danga (stiklu arba standžia, arba lanksčia plastikine plėvele).
II.	Čia neįtraukiami ant žemės ištiesti plėvelės lakštai, taip pat plastiko gaubtai arba tuneliai, į kuriuos negali įeiti žmogus, arba nuimami įstiklinti rėmai. Registruojant kilnojamais šiltnamiais ar aukšta danga uždengtus plotus, įtraukiamas visas praėjusius 12 mėnesių buvęs uždengtas plotas (viskas susumuojama ir taip apskaičiuojamas bendras uždengtas plotas), o ne tik tai, kas buvo uždengta vienu kuriuo nors metu. Laikinai auginamų po stiklu ar atvirame lauke augalų plotai registruojami kaip auginami vien tik po stiklu, nebent laikotarpis po stiklu yra ypatingai trumpas. Jeigu tas pats plotas po stiklu yra naudojamas daugiau kap vieną kartą, registruojama tik vieną kartą. Registruojamas tik apatinis kelių aukštų šiltnamių plotas.
D/16	**Gėlės ir dekoratyviniai augalai (išskyrus daigynus) lauke arba po žema (neprieinama) apsaugine danga**
D/17	**Gėlės ir dekoratyviniai augalai (išskyrus daigynus) po stiklu arba po kitu (prieinama) apsaugine danga**
D/18	**Pašariniai augalai**
I.	Visi „žali“ gyvulių pašarui skirti pasėliai, auginami sėjomainoje su kitais augalais toje pačioje žemėje trumpiau kaip penkerius metus (vienmečiai arba daugiamečiai pašariniai augalai).
II.	Šie „žali“ (priešingai „sausiems grūdams nuimti“) pasėliai paprastai naudojami gyvulių ganymui arba nuimami žaliuojantys, tačiau juos galima nuimti ir sausus, kaip sausą šieną. Paprastai visas augalas, išskyrus šaknis, nuimamas ir suvartojamas pašarui. Čia taip pat įtraukiami ūkyje nesuvartojami, bet kitiems ūkiams tiesioginiam vartojimui arba pramonei parduodami augalai. Įtraukiami nuimti ir (arba) žali pašarams suvartoti grūdiniai, pramoniniai augalai ir kiti pasėliai. Pašariniai šakniavaisiai ir kopūstinės daržovės (D/12) neįtraukiami.
D/18 a)	*Vienmetė žolė*
I.	Dalį įprastos sėjomainos sudarantys žoliniai augalai, skirti ganymui, šienui ar silosui, auginami mažiausiai vienerius

▼M1

metus ir mažiau kaip penkerius metus, pasėti su žole arba žolės mišiniuose. Prieš naują sėją plotai yra ariami ar kitaip įdirbami, arba augalai yra sunaikinami kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, herbicidais.

II. Čia taip pat įtraukiami tinkami ganyti, žaliuojantys nupjauti ar į šieną sudžiovinti dominuojančių žolinių augalų (paprastai ankštinių) ir kitų pašarinių augalų mišiniai.

Vienmečiai žoliniai augalai (augantys ne ilgiau nei vienus derliaus metus) čia neįtraukiami.

D/18 b) *Kiti žalieji pašarai*

I. Kiti dominuojantys vienmečiai pašariniai augalai (pvz., vikiai, žali kukurūzai, žali pjaunami ir (arba) suvartojami grūdiniai augalai, ankštiniai augalai).

D/18 b/i) Žalieji kukurūzai (kukurūzai silosui)

I. Silosui auginami kukurūzai (*Zea mays* L.)

II. Visos pašarinių kukurūzų rūšys, kurios nėra nuimamos grūdams (sveikos burbuolės, visas augalas arba jo dalys). Įskaitant tiesiogiai gyvulių suvartojamus žalius kukurūzus (be siloso) ir sveikas burbuoles (grūdus, stiebus, išaižas), nuimamus pašarams ar silosui gaminti.

D/18 b/iii) Kiti pašariniai augalai

I. Kitur nepaminėti gyvulių pašarui skirti pasėliai, nupjauti žali

II. Čia įtraukiamos įvairios vienmečių bei daugiamečių dobilų rūšys: pavyzdžiui, purpuriniai (*Trifolium incarnatum* L.), raudonieji (*T. pratense* L.), baltieji (*T. repens* L.), aleksandriniai (*T. alexandrinum*), persiniai (*T. resupinatum*) ir įvairios liucernos rūšys.

Įtraukiami daugiausia ankštinių pašarinių (paprastai > 80 %) ir žolinių augalų žali arba sudžiovinti į šieną mišiniai.

Čia įtraukiami tokie vienmečiai augalai, kaip javai, vienmetės svidrės, vienmetis sorgas, tokie vienmečiai žoliniai augalai, kaip miglė (*Poa annua* L.), kitoms šeimoms, tokioms, kaip kryžmažiedžiai, priklausantys, taip pat kitur nepaminėti augalai (rapsas ir t. t.), bitinė facelija (*Phacelia tanacetifolia Benth*), jeigu jie nuimami žali.

Žalieji kukurūzai neįtraukiami.

D/19 **Sėklos ir sėjinukai ariamai žemei**

I. Plotai, kuriuose auginamos sėklos ir sėjinukai pardavimui, neįskaitant javų, ryžių, ankštinių augalų, bulvių ir aliejinių augalų sėklų. Pačio ūkio poreikiams suvartojamos sėklos ir sėjinukai (pvz., jauni daržovių augalai, tokie, kaip kopūstų ar salotų sėjinukai) įtraukiami po atitinkamo augalo antrašte.

II. Įtraukiamos žaliųjų pašarų sėklos.

D/20 **Kiti pasėliai**

I. Į D/1-D/19 arba D/21-D/35 skirsnius neįtraukti pasėliai.

II. Į šį punktą įtraukiami tiktai mažos ekonominės svarbos augalai, todėl čia turėtų būti įtraukiami tik tie augalai, kurių negalima suklasifikuoti pagal bet kurį kitą punktą. Pasėlių mišinius, kiek galima, reikėtų registruoti kitur, pagal atitinkamo kintamojo dydžio apibrėžimus arba, jeigu niekas nepaminėta, kaip didžiausią ekonominę vertę turintį augalą.

Jeigu augalo negalima užregistruoti atskirai, jį reikėtų grupuoti su tos pačios rūšies, o ne su kitais kitos kategorijos augalais. Kaip pavyzdį galima nurodyti, kad nedideli plotelliai su aliejiniais linais turėtų būti įtraukiami ne čia, o į „kiti aliejiniai augalai“.

▼M1

D/21 ir D/22 **Pūdymas**

II. Pūdymo nereikia painioti su paeiliui auginamais augalais (I/1) ir nenaudojamomis žemės ūkio naudmenomis (H/1). Pagrindinė pūdymo savybė yra ta, kad žemei leidžiama atsigauti paprastai visus derliaus metus.

Pūdymo žemė gali būti:

1. plika žemė be jokių pasėlių;

2. žemė su savaimine natūralia augmenija, kurią galima naudoti kaip pašarą arba užarti;

3. žemė užsėta išimtinai žaliosios trąšos gamybai (žaliasis pūdymas).

D/21 **Pūdymas be jokių subsidijų**

I. Visa pasėlių sėjomainos sistemoje naudojama dirbama arba nedirbama žemė, neduodanti derliaus visus derliaus metus, už kurią nesuteikiama finansinė parama ar subsidija.

▼M3

D/22 **Pūdymas, nenaudojamas gamyboje, už kurį mokamos subsidijos**

I. Gamybos tikslais nebenaudojami plotai, už kuriuos ūkis turi teisę gauti finansinę paramą. Jiems priskiriami plotai, kurie laikantis Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 (arba, kai taikoma, naujausių teisės aktų) nebėra naudojami gamybos tikslais, yra išlaikomi geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės ir atitinka bendrosios išmokos arba išmokos už atidėtą žemę reikalavimus. Jeigu yra panašios nacionalinės sistemos, tokie plotai taip pat įtraukiami pagal šį rodiklį.

Plotai, kurie nebenaudojami gamyboje ilgiau kaip penkerius metus, pagal sistemas, kai žemės nereikalaujama išlaikyti geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės, turėtų būti registruojami H/1 ir H/3 punktuose.

▼M1

II. Ariamos žemės plotai pagal sistemas, kai leidžiama ne maisto produktų gamyba ir faktiškai auginama pagal sutartis, registruojami pagal D/1-D/20 arba D/23-D/35 skirsnius.

E. **DARŽAI**

I. Plotai, kuriuose auginami žemės ūkio produktai turėtojo ir jo namiškių vartojimui.

II. Daržai paprastai atskiriami nuo likusios žemės ūkio paskirties žemės ir registruojami kaip daržai. Tik kartais iš šio ploto gaunamą produktų perteklių ūkis parduoda. Visi plotai, iš kurių produktai nuolat parduodami rinkoje, registruojami pagal kitus punktus, net jei dalį tų produktų suvartoja turėtojas ir jo namiškiai.

Gyvulių pašarams auginti skirti plotai, nors gyvulių produktus suvartoja savininkas ir jo namiškiai, registruojami pagal atitinkamus punktus.

Daržą gali sudaryti ariama žemė ir daugiamečiai augalai.

Neįtraukiami:

— sodai savo malonumui (parkai ir pievelės) (H/3),

— kolektyvinių organizacijų, pavyzdžiui, tyrimo institutų, religinių bendruomenių, internatinių mokyklų, kalėjimų ir t. t., naudojami plotai. Tokie plotai laikomi žemės ūkio valda, jeigu tokia valda, būdama prijungta prie kolektyvinės organizacijos, dirbama taip, kad atitiktų kitus žemės ūkio valdos kriterijus. Tokie plotai, kaip ir žemės ūkio valdos plotai, klasifikuojami pagal jų panaudojimą.

▼M1

F. **DAUGIAMETĖ GANYKLA IR PIEVOS**

I. Žoliniams pašariniams augalams nuolat (penkerius metus ir ilgiau) auginti skirti plotai, dirbant žemę (sėjant) ar natūraliai (savaiminė sėja), nenaudojami ūkio sėjomainoje.

II. Žemė gali būti naudojama ganymui arba šienaujama silosui ar šienui.

F/1 **Ganykla ir pieva, išskyrus nesukultūrintas ganyklas**

I. Daugiametė ganykla gerose ar vidutinės kokybės dirvose. Paprastai tokius plotus galima naudoti intensyviam ganymui.

II. Neįtraukiamos:

— su pertraukomis ar nuolat naudojamos nesukultūrintos ganyklos (F/2),

— nenaudojamos ganyklos ir pievos (H/1).

F/2 **Nesukultūrintos ganyklos**

I. Mažai derlinga daugiametė ganykla, dažniausiai prastos kokybės dirvoje, pavyzdžiui, kalvotoje vietovėje ir aukštai virš jūros lygio, paprastai negerinta trąšomis, įdirbimu, atsėjimu ar drenažu.

Paprastai tokius plotus galima naudoti tik ekstensyviam ganymui, galvijų tankumas negali būti didelis ir jie dažniausiai nešienaujami.

II. Čia galima įtraukti akmeningą dirvą, šilojynus, viržynes ir „elnių miškus“ Škotijoje.

Nenaudojamos nesukultūrintos ganyklos neįtraukiamos (H/1).

▼M3

F/3 **Daugiametės ganyklos ir pievos, nebenaudojamos gamybos tikslais, už kurias mokamos subsidijos**

I. Gamybos tikslais nebenaudojami daugiamečių ganyklų ir pievų plotai, kurie laikantis Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 (arba, kai taikoma, naujausių teisės aktų) yra išlaikomi geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės ir atitinka bendrosios išmokos reikalavimus.

▼M1

G. **DAUGIAMETĖS KULTŪROS**

I. Sėjomainoje neauginami augalai, išskyrus daugiametę ganyklą, kuri užima dirvą ilgą laikotarpį ir duoda derlių per keletą metų.

II. Šiai kategorijai priklauso daigynai (išskyrus nekomercinius miške auginamus miško medžių medelynus, registruojamus kaip miškinga vietovė) ir pynimui ar audimui naudojami augalai (žilvičiai, nendrės, vikšriai ir t. t., G/6).

Daržovėmis, dekoratyviniais ar pramoniniais laikomi augalai (pvz., šparagai, rožės, dekoratyviniai dėl savo žiedų ar lapų auginami krūmai, braškės, apyniai) šiai kategorijai nepriklauso, net jeigu jie yra daugiamečiai. Jie yra registruojami pagal atitinkamas ariamos žemės kategorijas.

G/1-G/6 **Daugiamečiai augalai lauke**

G/1 **Vaisių ir uogų sodiniai**

I. Vaisių gamybai skirti plotai, kur auginami vaismedžiai, vaiskrūmiai ir daugiamečiai uogienojai, išskyrus braškes. Tai gali būti ištisiniai sodai su minimaliais tarpais tarp medžių, arba neištisiniai sodai su dideliais tarpais, juose negali būti kitų pasėlių.

II. Įtraukiami kaštainių medžiai.

Citrusinių augalų (G/2), alyvmedžių (G/3) sodiniai ir vynmedžiai (G/4) neįtraukiami.

▼M1

G/1 a)	*Subtropinio klimato zonų vaisių ir uogų rūšys*
I.	Tradiciškai subtropinio klimato zonose auginamos vaisių ir uogų sodinukai šviežių vaisių ir uogų gamybai.
G/1 b)	*Subtropinio klimato zonų vaisių ir uogų rūšys*
I.	Tradiciškai subtropinio klimato zonose auginamos vaisių ir uogų sodinukai šviežių vaisių ir uogų gamybai.
II.	(Pavyzdžiui, šie augalai yra laikomi subtropinių vaisių ir uogų rūšimis: vasariniai obuoliai (*Anona spp.*), ananasai (*Ananas spp.*), avokada (*Persea spp.*), bananai (*Musa spp.*), opuncija (*Opuntia spp.*), ličiai (*Litchi spp.*), papaja (*Carica spp.*), mangai (*Mangifera spp.*), gvajava (*Psidium spp.*), pasifloros vaisiai (*Passiflora spp.*).
G/1 c)	*Riešutai*
II.	Tai gali būti, pvz., graikiniai riešutai (*Juglans regia* L.), lazdyno riešutai (*Corylus avelanna* L.), migdolai (*Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb.), kaštainiai (*Castanea sativa* Mill.).
G/2	**Citrusinių augalų sodinukai**
I.	Citrus spp.
G/3	**Alyvmedžių sodinukai**
I.	Olea europea L.
G/3 a)	*Paprastai vedančios valgomąsias alyvuoges*
I.	Paprastai vedančių valgomąsias alyvuoges veislių sodinukai.
G/3 b)	*Paprastai vedančios alyvuoges aliejaus gamybai*
I.	Paprastai vedančių alyvuoges aliejaus gamybai veislių sodinukai.
G/4	**Vynuogynai**
I.	Vitis vinifera L.
G/4 a)	*Vynuogynai, iš kurių paprastai gaminamas: rūšinis vynas*
I.	Vyninių vynuogių veislių, paprastai auginamų rūšinių vynų gamybai specifiniuose regionuose (rūšiniai vynai psr), augalai, laikantis 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1493/1999 dėl bendro vyno rinkos organizavimo ([1]) arba, kai taikoma, naujausių teisės aktų ir reikalavimų, nustatytų juos vykdant, bei nacionaliniais reglamentais nustatytų reikalavimų.
G/4 b)	*Vynuogynai, iš kurių paprastai gaminami: kiti vynai*
I.	Paprastai auginamų kitų vynų gamybai, išskyrus rūšinius vynus psr, vyninių vynuogių veislių augalai.
G/4 c)	*Vynuogynai, kuriuose auginamos: valgomosios vynuogės*
I.	Paprastai auginamų šviežių vynuogių gamybai vyninių vynuogių veislių augalai.
G/4 d)	*Vynuogynai, iš kurių paprastai gaminamos: razinos*
I.	Paprastai auginamų razinų gamybai vyninių vynuogių veislių augalai.
G/5	**Daigynai**
I.	Jaunų atvirame lauke auginamų sumedėjusių augalų, skirtų vėlesniam persodinimui, plotai:
	a) vynmedžių ir šakniastiebių daigynai;
	b) vaismedžių daigynai;
	c) dekoratyviniai daigynai;

([1]) OL L 179, 1999 7 14, p. 1.

▼M1

d) miško medžių medelynai (neįskaitant auginamų miškingoje vietovėje paties ūkio poreikiams);

e) medžiai ir krūmai auginti soduose, parkuose, šalikelėse ir krantinėse (pvz., gyvatvorių augalai, rožių krūmai ir kiti dekoratyviniai krūmai ir spygliuočiai) visais atvejais įskaitant jų poskiepius ir jaunus sodinukus.

II. Komerciniai miško medžių medelynai, miškingoje vietovėje ar lauke, yra įtraukiami į G/5 straipsnį, kaip ir nekomerciniai už miškingos vietovės ribų paties ūkio poreikiams auginami miško medžių medelynai. Tačiau (paprastai nedideli) paties ūkio poreikiams miškingoje vietovėje auginami medelynai, registruojami kaip miškinga vietovė (H/2 straipsnį).

Lentelės forma:

Miško medžių medelynai		
	Komerciniai	Nekomerciniai (paties ūkio vartojimui)
Miške	G/5	H/2
Už miško ribų	G/5	G/5

G/6 **Kiti daugiamečiai augalai**

I. Kiti atvirame lauke auginami daugiamečiai augalai, išskyrus užregistruotus G/1-G/5 straipsniuose, ypač skirti pynimui ar audimui (žiūrėti 02.01.42 žemės ūkio produktų sąraše).

G/7 **Daugiamečiai augalai po stiklu**

Žiūrėti „stiklo“ apibrėžimą D/15, D/17 straipsniuose.

H. **KITA ŽEMĖ**

„Kitai žemei“ priskiriamos nenaudojamos žemės ūkio naudmenos (žemės ūkio paskirties žemė, kurioje daugiau neūkininkaujama dėl ekonominių, socialinių ar kitų priežasčių ir kuri nenaudojama sėjomainos sistemoje) ir pastatais, sodybų kiemais, takais, tvenkiniais, karjerais, nederlingais plotais, uolomis ir t. t. užimta žemė.

H/1 **Nenaudojamos žemės ūkio naudmenos (žemės ūkio paskirties žemė, kurioje daugiau neūkininkaujama dėl ekonominių, socialinių ar kitų priežasčių ir kuri nenaudojama sėjomainos sistemoje)**

I. Plotas, anksčiau naudotas kaip žemės ūkio paskirties žemė, tyrimo ataskaitiniais metais daugiau nedirbamas dėl ekonominių, socialinių ar kitų priežasčių ir kuris nenaudojamos sėjomainos sistemoje, kas reiškia, kad neketinama jo naudoti žemės ūkiui.

II. Šią žemę vėl galima dirbti naudojant paprastai pačioje žemės ūkio valdoje esančius išteklius.

Neįtraukiama:

— sodai savo malonumui (parkai ir pievelės) (H/3),

— pūdymas (D/21 ir D/22).

H/2 **Miškingas plotas**

I. Medžiais arba miško krūmais apželdinti plotai, įskaitant tuopų sodinukus miške ir už miško ribų, bei miškingoje vietovėje paties ūkio poreikiams auginami miško medžių medelynai, taip pat miško infrastruktūra (miško keliai, medienos laikymo sandėliai ir t. t.).

II. Jeigu žemės ūkio pasėliai ir miškas yra tame pačiame plote, jis padalijamas proporcingai žemės panaudojimui.

Apsauginės miško juostos, gyvatvorės ir t. t. turėtų būti įtraukiamos, jeigu jas galima laikyti mišku.

▼M1

Čia įtraukiamos kalėdinės eglutės ir daugiausia energijos gamybai auginami medžiai bei krūmai, neatsižvelgiant į tai, kur jie auginami.

Neįtraukiama:

— daugiausia dėl savo vaisių auginami graikinių riešutų ir kaštainių riešutmedžiai (G/1), kiti ne miško medžių sodinukai (G) ir žilvitynai (G/6),

— atskirų medžių, nedidelių medžių grupių ar eilių plotai (H/3),

— parkai (H/3), sodai (parkai ir pievelės) (H/3), ganyklos (F/1 ir F/2) ir nenaudojamos nesukultūrintos ganyklos (H/1),

— šilojynai ir viržynės (F/1 arba H/1),

— komerciniai miško medžių medelynai ir kiti medelynai už miškingos vietovės ribų (G/5).

H/3 **Kita žemė (pastatais, sodais savo malonumui, sodybų kiemais, takais, tvenkiniais, karjerais, nederlingais plotais, uolomis ir t. t. užimta žemė)**

I. Visos bendro žemės ūkio valdai priklausančio ploto dalys, kuriose nėra nei kultivuojamų, nenaudojamų žemės ūkio naudmenų, nei miško.

II. Šiai antraštei, visų pirma, priskiriami:

1. augalininkystei tiesiogiai nenaudojami, bet reikalingi darbui ūkyje plotai, pavyzdžiui, pastatų ar kelių žemė;

2. žemės ūkio gamybai netinkami plotai, t. y. tokie, kuriuos galima dirbti tik panaudojus ypatingas priemones, kokių paprastai žemės ūkio valdoje nėra, pavyzdžiui, pelkynai, šilojynai ir t. t.;

3. sodai savo malonumui (parkai ir pievelės).

▼M3

I. **GRYBAI, DRĖKINIMAS, GAMYBOS TIKSLAIS NEBENAUDOJAMI PLOTAI, UŽ KURIUOS MOKAMOS SUBSIDIJOS, IR PLOTAI, KURIEMS TAIKOMOS ATIDĖTOS ŽEMĖS SKATINIMO SISTEMOS**

▼M1

I/1 **Antrinės kelis derlius duodančios kultūros (išskyrus daržininkystės augalus ir augalus po stiklu)**

I. Po pagrindinių pasėlių (arba prieš juos) auginami pasėliai, nuimami per 12 ataskaitinių mėnesių. Nurodomas kiekvieno pasėlio plotas, jeigu kelis derlius duodančių kultūrų yra daugiau kaip viena.

II. Kelis derlius duodančių kultūrų plotas neregistruojamas du kartus, t. y. pagrindinių pasėlių plotas nurodomas D-G skirsniuose, o kelis derlius duodančių kultūrų plotas nenurodomas jokiame kitame, tik I/1 skirsnyje.

Daržininkystės augalai (D/14b), augalai po stiklu (D/15, D/17) ir daržai (E) neįtraukiami.

I/2 **Grybai**

I. Specialiai pastatytuose arba grybų auginimui pritaikytuose pastatuose, taip pat požeminėse patalpose, urvuose ir rūsiuose auginami grybai.

II. Tyrime reikia užregistruoti naudingo auginimo paviršiaus plotą (lysves, ertmes ar panašius paviršius), kurie naudojami arba bus naudojami bent kartą per 12 mėnesių ataskaitinį laikotarpį.

Jeigu plotas naudojamas daugiau kaip kartą, jis vis tiek registruojamas tik vieną kartą.

▼M1

I/3 a) *Bendras drėkinamas plotas*

I. Maksimalus plotas, kurį galima drėkinti ataskaitiniais metais naudojant ūkyje paprastai turimus įrenginius ir vandens kiekį.

II. Bendras drėkinamas plotas gali skirtis nuo drėkinimo įrenginiais aprūpintų plotų sumos, kadangi įrenginiai gali būti mobilūs ir derliaus metais naudojami keliuose laukuose; pajėgumą taip pat gali riboti turimo vandens kiekis arba laikotarpis, per kurį įmanoma kilnoti įrenginius.

I/3 b) *Drėkinamų pasėlių plotas*

I. Faktiškai drėkintų bent kartą per 12 mėnesių iki tyrimo datos pasėlių plotas.

II. Beveik visada drėkinamų augalų po stiklu ir daržų įtraukti nereikia.

Jeigu derliaus metais lauke auginami daugiau kaip vienos rūšies pasėliai, plotą registruoti reikia tik kartą: pagrindinių pasėlių plotą, jeigu tik jis buvo drėkinamas, arba svarbiausių drėkinamų antraeilių ar kelis derlius duodančių kultūrų plotą.

I/5 **Kombinuoti pasėliai**

I. Vienalaikis laikinų (lauko pasėliai ar ganykla ir pieva) ir daugiamečių pasėlių bei/arba miškininkystės augalų auginimas viename ir tame pačiame lauke, o platesne prasme, taip pat vienalaikis įvairių daugiamečių ir vienmečių pasėlių auginimas viename ir tame pačiame lauke.

II. Ši savybė taikoma bendram plotui, kuris faktiškai naudojamas kombinuotiems pasėliams. Bendro ploto skirstymas į atskirus pasėlius numatytas D ir H skirsniuose „Bendras plotas“.

I/7 **Natūralios gyvulinės kilmės trąšos (kietas mėšlas, skystas mėšlas ir srutos)**

I. Kietas mėšlas: naminių gyvulių ekskrementai (su kraiku arba be jo), kurių sudėtyje gali būti nedidelis šlapimo kiekis.

Skystas mėšlas: naminių gyvulių šlapimas, kurio sudėtyje gali būti nedidelis ekskrementų ir (arba) vandens kiekis.

Srutos: iš naminių gyvulių ekskrementų ir šlapimo susidedantis skystos formos mėšlas, kuriame taip pat gali būti vandens ir (arba) nedidelis kraiko kiekis.

I/7 a) *Saugyklos*

I. Neskystas mėšlas laikomas dengtoje arba nedengtoje saugykloje su nepralaidžiu paviršiumi ir rezervuaru nuotekoms.

Srutos arba skystas mėšlas laikomas dengtame arba nedengtame vandens nepraleidžiančiame rezervuare arba iškłotoje talpykloje.

II. 12 mėnesių ataskaitiniu laikotarpiu nenaudojami laikymo įrenginiai neregistruojami.

I/7 b) *Saugyklos talpa*

I. Mėnesių, kuriuos saugyklos gali talpinti ūkyje pagamintą mėšlą jam neišsiliejus ir neprireikus retkarčiais talpyklą ištuštinti, skaičius.

▼M3

I/8 **Gamybos tikslais nebenaudojami plotai, už kuriuos mokamos subsidijos, ir plotai, kuriems taikomos atidėtos žemės skatinimo sistemos, suskirstyti į:**

a) gamybos tikslais nebenaudojami plotai, už kuriuos mokamos subsidijos (jau registruoti D/22 ir F/3 skirsniuose);

b) ne maistui skirtų žemės ūkio žaliavų gamybai naudojami plotai (pvz., rapsas, medžiai, krūmai ir t. t. įskaitant

▼M3

lęšius, dvispalvius raženius ir vikius; jau registruoti D ir G skirsniuose);

▼M1

c) plotai, pertvarkyti į daugiametes ganyklas ir pievas (jau registruoti F/1 ir F/2 skirsniuose);

d) paversta miškingomis vietovėmis arba ruošiama apželdinti buvusi žemės ūkio paskirties žemė (jau registruotos H/2 skirsnyje);

e) kiti plotai (jau registruoti H/1 ir H/3 skirsniuose).

▼M3

I. Gamybos tikslais nebenaudojami plotai, už kuriuos ūkis turi teisę gauti finansinę paramą. Jiems priskiriami plotai, kurie laikantis Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 (arba, kai taikoma, naujausių teisės aktų) nebėra naudojami gamybos tikslais, yra išlaikomi geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės ir atitinka bendrosios išmokos arba išmokos už atidėtą žemę reikalavimus. Jeigu yra panašios nacionalinės sistemos, tokie plotai taip pat įtraukiami pagal šį rodiklį.

▼M1

II. Įtraukiami tik tie plotai, už kuriuos ūkis turi teisę gauti finansinę paramą tyrimo ataskaitiniais metais.

Čia taip pat įtraukiami plotai, už kuriuos suteikta teisė gauti finansinę paramą pagal panašias senesniais teisės aktais pagrįstas sistemas.

I/9 a) *Antsėliai žiemą*

I. Augalai, specialiai auginami dėl savo potencialaus sugebėjimo sumažinti maisto medžiagų netekimą dėl išgaravimo ore, išsiplovimo į paviršinius ir požeminius vandenis žiemą ar kitais laikotarpiais, kai žemė plika ar nuostoliai galimi dėl kitų priežasčių. Šių pasėlių ekonominė nauda maža, pagrindinis tikslas yra dirvožemio apsauga.

II. Augalais nepadengta žemės ūkio paskirties žemė arba tokia, kurios paviršiuje yra tik augalų liekanų, yra ypatingai pažeidžiamos dėl maisto medžiagų nuotėkio. Į tai atkreipė dėmesį ūkininkai, atsižvelgta ir teisės aktuose/administruojant. Siekiant sumažinti aplinkai ir ekonomikai kenkiančius nuostolius, vienas veiksmingiausių būdų yra siekti, kad žemė būtų padengta augalais visą laiką. Kai kuriose valstybėse narėse reikalavimai auginti įprastus žieminius pasėlius, pavyzdžiui, žieminius kviečius arba čia apibūdintus antsėlius tam tikrą ariamos žemės procentą sudarančiame plote, įtraukti į teisės aktus, kaip dalis žemės agrarinės aplinkosaugos schemų, kuriose gali dalyvauti ūkininkai.

Šių pasėlių nereikėtų painioti su įprastais žieminiais pasėliais, tokiais kaip žieminiai kviečiai, kuriuos reikia nuimti, arba ganykla. Tai yra rudenį sėjami pasėliai, kuriuos auginant vienintelis tikslas yra sumažinti maisto medžiagų nuotėkį. Paprastai juos užaria pavasarį prieš sėjant kitus pasėlius, nenuima ir nenaudoja ganymui.

J. **GYVULIAI (tyrimo dieną)**

J/1–19 **Gyvuliai**

I. Ūkiui tiesiogiai priklausančių arba naudojamų gamyboje gyvūnų skaičius tyrimo dieną. Gyvūnai nebūtinai yra turėtojo nuosavybė. Šie gyvūnai gali būti ūkyje (ūkio naudojamuose plotuose arba pastatuose) arba už ūkio ribų (bendruomenės ganyklose arba migruojantys ir t. t.).

II. Naminių ir kitų gyvūnų, išskyrus arklius, kurie nenaudojami gamyboje arba pajamas duodančioje veikloje, t. y. naudojami tik turėtojo šeimos pramogoms, registruoti nereikia (išskyrus arklius).

Įtraukiami ūkyje besiganantys, bet priklausantys kitai (ne žemės ūkio) organizacijai (pvz., malūnui, skerdyklai) gyvūnai.

▼M1

	Migruojančios bandos, nepriklausančios žemės ūkio paskirties žemę naudojantiems ūkiams, laikomos nepriklausomais ūkiais.
	Neįtraukiami:
	— pervežami gyvuliai (pvz., kergimui vežamos patelės),
	— kitame ūkyje besiganantys gyvuliai.
J/1	**Arkliai**
I.	*Equus* šeimai priklausantys naminiai gyvūnai.
II.	Įtraukiami jojimo, lenktynių žirgai ir šeimininko šeimos pramogoms laikomi arkliai.
J/2–8	**Galvijai**
I.	*Bos taurus* ir *Bubalus bubalus* rūšių naminiai gyvūnai.
II.	Įtraukiamos kitos buivolų veislės
J/2	**Jaunesni kaip vienerių metų galvijų patinai ir patelės**
J/3	**Vienerių, bet jaunesni kaip dvejų metų galvijų patinai**
J/4	**Vienerių, bet jaunesnės kaip dvejų metų galvijų patelės**
II.	Apsiveršiavusios galvijų patelės neįtraukiamos (J/7 ir J/8).
J/5	**Dvejų metų ir vyresni galvijų patinai**
J/6	**Dvejų metų ir vyresnės telyčios**
I.	Dvejų metų ir vyresnės dar nesiveršiavusios galvijų patelės.
II.	Dvejų metų ir vyresnės dar nesiveršiavusios galvijų patelės čia įtraukiamos, jeigu jos tyrimo dieną veršingos.
J/7 ir J/8	**Melžiamos karvės, kitos karvės**
I.	Karvės: apsiveršiavusios galvijų patelės (įskaitant jaunesnes kaip dvejų metų).
J/7	**Melžiamos karvės**
I.	Karvės, kurios dėl savo veislės ar ypatingų savybių yra laikomos tik dėl maistui skirto pieno, arba jo perdirbimo į pieno produktus. Čia įtraukiamos išbrokuotos (nenaudojamos gamyboje) melžiamos karvės (neatsižvelgiant į tai, ar jos po savo paskutinės laktacijos iki skerdimo penimos, ar ne).
J/8	**Kitos karvės**
I.	1) 1. Karvės, kurios dėl savo veislės ar ypatingų savybių yra laikomos tik dėl veršelių, ir kurių pienas nenaudojamas maistui arba neperdirbamas į pieno produktus.
	2. Užtrūkusios karvės.
II.	Kitos išbrokuotos karvės (neatsižvelgiant į tai, ar jos iki skerdimo penimos, ar ne) įtraukiamos.
J/9	**Avys (įvairaus amžiaus)**
I.	*Ovis* rūšių naminiai gyvuliai.
J/9 a)	*Avys: veislinės patelės*
I.	Apsiėriavusios avių patelės.
II.	Įskaitant:
	— ėriavedes ir jaunikles veislininkystei,
	— išbrokuotas ėriavedes.
J/9 b)	*Kitos avys*
I.	Visos kitos, išskyrus veislines pateles.
J/10	**Ožkos (įvairaus amžiaus)**
I.	*Capra* rūšių naminiai gyvuliai.

▼M1

J/10 a)	*Ožkos: veislinės patelės*
I.	Ožkų patelės, kurios jau turėjo ožiukų.
II.	Įskaitant: — motinines ir jaunikles ožkas veislininkystei, — išbrokuotas motinines ožkas.
J/10 b)	*Kitos ožkos*
I.	Visos kitos ožkos, išskyrus veislines pateles.
J/11–J/13	**Kiaulės**
I.	*Sus scrofa* rūšių naminiai gyvuliai.
J/11	**Paršeliai, kurių gyvas svoris mažesnis kaip 20 kg**
J/12	**Veislinės paršavedės, kurių svoris 50 kg ir daugiau**
I.	Veislininkystės tikslais laikomos kiaulių patelės, neatsižvelgiant į tai, ar jos paršiavosi, ar ne.
II.	Išbrokuotos kiaulės neįskaitomos.
J/13	**Kitos kiaulės**
I.	Kiaulės, kurių svoris nuo 20 kilogramų iki mažiau kaip 50 kilogramų, penimos kiaulės, įskaitant išbrokuotus kuilius ir išbrokuotas paršavedes, kurių gyvas svoris nuo 50 kilogramų ir daugiau (nesvarbu, ar jos prieš skerdimą penimos, ar ne) bei veisliniai kuiliai, kurių gyvas svoris 50 kilogramų ir daugiau.
J/14–J/16	**Naminiai paukščiai**
J/14	**Broileriai**
I.	*Gallus domesticus* rūšių naminiai gyvūnai, laikomi mėsos gamybai.
II.	Jauniklės, dedeklės ir išbrokuotos dedeklės paukštės neįskaitomos.
J/15	**Dedeklės vištos**
I.	*Gallus domesticus* rūšių naminiai gyvūnai, laikomi kiaušinių gamybai.
II.	Įskaitomos augančios, dar nepradėjusios dėti jauniklės ir išbrokuotos vištos. Įskaitomos visos pradėjusios dėti vištos, nepaisant to, ar kiaušiniai skirti maistui ar veislininkystei. Įskaitomi veisliniai dedeklėms vištoms laikomi gaidžiai.
J/16	**Kiti naminiai paukščiai**
I.	J/14 ar J/15 punktuose nepaminėti naminiai paukščiai.
J/16 a)	*Kalakutai*
I.	*Meleagris* rūšių naminiai paukščiai.
J/16 b)	*Antys*
I.	*Anas* rūšių naminiai paukščiai.
II.	Čia įskaitomos „foie gras“ antys.
J/16 c)	*Žąsys*
I.	*Anser anser dom* rūšių naminiai paukščiai.
II.	Čia įskaitomos „foie gras“ žąsys.
J/16 d)	*Kiti kitur nepaminėti naminiai paukščiai*
II.	Tai gali būti, pvz., putpelės (*Coturnix*), fazanai (*Phasianus*), perlinės vištos (*Numida meleagris dom.*), karveliai (*Colombinae*), stručiai (*Struthio camelus*). Nelaisvėje medžioklės tikslams, o ne mėsos gamybai auginami gyvūnai čia neįskaitomi.

▼M1

J/17	**Triušiai: veislinės patelės**
I.	Penimų triušių gamybai laikomos triušių patelės (*Oryctolagus*), kurios jau turėjo jauniklių.
J/18	**Bitės**
I.	Medaus gamybai laikomomis bitėmis (*Apis mellifera*) apgyvendintų avilių skaičius.
II.	Kiekviena bičių bendrija (spiečius) registruojama kaip vienas avilys, nepaisant avilio paskirties ir rūšies.
J/19	**Kitur nepaminėti gyvuliai**
I.	Bet kokie II priedo A skirsnyje minėtų žemės ūkio produktų gamybai skirti gyvuliai, išskyrus II priedo B skirsnyje minėtus produktus.
K.	**TRAKTORIAI, KULTIVATORIAI, MAŠINOS IR ĮRENGINIAI**
	Mašinų panaudojimas
I.	Žemės ūkio valdos mašinos, naudotos 12 mėnesių iki tyrimo datos.
	Priklausymas ūkiui
I.	Motorinės transporto priemonės, mašinos ir įrenginiai, kurie tyrimo dieną priklauso tik žemės ūkio valdai.
II.	Įskaitomos kitoms žemės ūkio valdoms laikinai išnuomotos motorinės transporto priemonės, mašinos ir įrenginiai.
	Naudojami kelių ūkių
1.	*Priklausymas kitam ūkiui*
I.	Motorinės transporto priemonės, mašinos ir įrenginiai, kurie yra žemės ūkio valdos nuosavybė, o jais naudojasi tiriamasis ūkis (pvz., pagal abipusės pagalbos susitarimą arba nuomojant iš mašinų nuomos sindikato).
2.	*Priklausymas kooperatyvui*
I.	Kooperatyvų asociacijoms priklausančios motorinės transporto priemonės, mašinos ir įrenginiai, kuriais naudojasi tiriamoji žemės ūkio valda.
3.	*Bendra nuosavybė*
I.	Dviems ar daugiau žemės ūkio valdų arba mašinų grupei priklausančios motorinės transporto priemonės, mašinos ir įrenginiai.
	Priklausymas paslaugų teikimo agentūrai
I.	Motorinės transporto priemonės, mašinos ir įrenginiai, kurie yra žemės ūkio paslaugų teikimo agentūros nuosavybė.
II.	Paslaugų teikimo agentūros yra įmonės, kurios, pagal sutartį, naudodamos motorines transporto priemones ir t. t., teikia paslaugas žemės ūkio valdoms. Tai gali būti įmonės pagrindinė arba antraeilė veikla (pvz., įmonėms, kurių pagrindinė veikla yra prekyba žemės ūkio mašinomis arba jų remontas, prekyba žemės ūkio produktais ar jų perdirbimas, ūkininkavimas, arba vietinei gamtos apsaugos institucijai).
K/1	**Keturračiai traktoriai, vikšriniai traktoriai, įrankiams ar įtaisams gabenti naudojama mašina**
I.	Visi ūkio naudojami traktoriai mažiausiai su dviem ašimis, ir visos kitos motorinės transporto priemonės, naudojamos kaip žemės ūkio traktoriai. Šiai antraštei priskiriamos specialios transporto priemonės, tokios kaip „Jeeps“, „Unimogs“ ir t. t., naudojamos kaip žemės ūkio traktoriai. Tačiau motorinės transporto priemonės, naudotos tiriamuoju 12 mėnesių laikotarpiu vien tik miškininkystei, žvejybai, griovių kasimui, kelių tiesimui ir kitiems žemės kasimo darbams, neįskaitomos.

▼M1

K/2	**Kultivatoriai, kaupiamosios mašinos, rotacinės kaupiamosios mašinos ir savaeigės šienapjovės**
I.	Žemės ūkyje, sodininkystėje ir vynuogininkystėje naudojamos motorinės transporto priemonės su viena ašimi arba panašios transporto priemonės be ašies.
II.	Vien tik parkams ir pievelėms naudojamos mašinos neįtraukiamos.
K/3	**Javų kombainai**
I.	Savaeigės, pakabinamos ant traktoriaus arba prie jo prikabinamos mašinos javams (įskaitant ryžius ir grūdinius kukurūzus), ankštinių ir aliejinių augalų sėkloms, ankštinės žolės sėkloms ir t. t., nuimti ir kulti.
II.	Specializuotos žirnių kuliamosios mašinos neįtraukiamos.
K/9	**Kitos visiškai mechanizuotos derliaus nuėmimo mašinos**
I.	Savaeigės, pakabinamos ant traktoriaus arba prie jo prikabinamos mašinos, išskyrus kombainus (K/3) nenutrūkstamam cukrinių runkelių, bulvių ar pašarinių augalų nuėmimui.
II.	Nuimti pasėlius galima viena arba keliomis operacijomis (pvz., jeigu keletas skirtingas funkcijas atliekančių mašinų naudojamos nenutrūkstama seka, tokiu atveju atskiros mašinos laikomos viena mašina).
K/10	**Drėkinimo įrenginiai**
I.	Įvairūs drėkinimui naudojami įrenginiai, neatsižvelgiant į tai, ar vanduo laistomas ant pasėlių, tiekiamas grioviais ar vamzdžiais ant žemės paviršiaus.
II.	Vien tik daržuose ar šiltnamiuose naudojama įranga neįskaitoma, bet lauko daržovėms auginti naudojami įrenginiai įskaitomi.
K/10 a)	*Kilnojami drėkinimo įrenginiai*
I.	Visi drėkinimui naudojami įrenginiai, kuriuos galima perkelti iš vieno lauko į kitą, tuo pačiu auginimo laikotarpiu.
K/10 b)	*Stacionarūs drėkinimo įrenginiai*
I.	Visi drėkinimui naudojami stacionarūs įrenginiai arba tie, kurių negalima perkelti auginimo laikotarpiu.
L.	**ŪKYJE NAUDOJAMA DARBO JĖGA**

Statistinė informacija apie ūkio darbo jėgą renkama sudarant lenteles, kuriose įvairių darbo jėgos kategorijų ir klasių duomenys (pvz., apie amžių ir darbo laiką) susikerta tarpusavyje ir (arba) su bet kuriais kitais tyrimo rodikliais. Tai reiškia, kad asmenys, dirbantys ūkiuose žemės ūkio darbus turi būti klasifikuojamas pagal visas darbo kategorijai reikalingas klases.

Duomenys apie kiekvieną asmenį renkami tik vieną kartą, t. y. jeigu asmuo ūkyje atlieka daug funkcijų, pavyzdžiui, turėtojo sutuoktinis, kuris tuo pat metu yra ir valdytojas, duomenys apie tą asmenį negali būti registruojami du kartus. Duomenys turi būti renkami tokia pačia tvarka kaip ir kategorijos, t. y. iš pradžių jo kaip turėtojo vaidmuo, po to kaip valdytojo, tada kaip sutuoktinio, galiausiai kaip kito šeimos nario.

Manoma, kad grupinėse valdose (žiūrėti B1b punktą) nėra šeimos darbo jėgos. Todėl grupinėse valdose duomenys punktams „sutuoktinis“ (paprastai L/2) ir „kiti šeimos nariai“ (paprastai L/3a ir L/3b) priskiriami L/4 punktui.

Jeigu ūkio turėtojas yra juridinis asmuo, skirsniai „savininkas“ (L/1), „sutuoktinis“ (L/2) ir „kiti šeimos nariai“ (L/3a ir L/3b punktai) yra nepildomi. Valdytojas registruojamas pagal L/1a punktą ir laikomas ne šeimos darbo jėga. Jeigu valdytojo sutuoktinis ar kiti jo/jos šeimos nariai ūkyje

▼M1

dirba reguliariai, jie registruojami pagal L/4 skirsnį, jeigu dirba nereguliariai - pagal L/5 ir 6 skirsnius.

L/1 - L/6 **Ūkyje naudojama darbo jėga, priklausanti ūkiui**

I. Visi privalomąjį švietimą baigę (pasiekę mokyklos baigimo amžių) asmenys, kurie 12 mėnesių iki tyrimo dienos dirbo ūkio darbą tiriamajame ūkyje.

Toliau pateikiama tai, kas registruojama tyrime, tačiau nelaikoma „Visa ūkyje naudojama darbo jėga“:

— vienasmeniai turėtojai, nedirbantys valdoje ūkio darbų,

— vienasmenių turėtojų sutuoktiniai, nedirbantys valdoje ūkio darbo.

Valdos ūkio darbe nedalyvaujantys grupinių valdų partneriai tyrime neregistruojami.

Stebėjimo periodas gali būti trumpesnis kaip 12 mėnesių, jeigu informacija pateikiama remiantis 12 mėnesių laikotarpiu.

Visi toliau ūkyje dirbantys pensijinio amžiaus asmenys priskiriami ūkyje naudojamai darbo jėgai.

Privalomojo švietimo baigimo amžius valstybėse narėse:

Belgija	18 metų
Danija	16 metų
Vokietija	15 arba 16 metų
Graikija	15 metų
Ispanija	16 metų
Prancūzija	16 metų
Airija	15 metų
Italija	16 metų
Liuksemburgas	15 metų
Nyderlandai	16 metų
Austrija	15 metų
Portugalija	15 metų
Suomija	16 metų
Švedija	16 metų
Jungtinė Karalystė	16 metų

▼A1

Čekija	15 metų
Estija	17 metų
Kipras	15 metų
Latvija	18 metų
Lietuva	16 metų
Vengrija	16 metų
Malta	16 metų
Lenkija	18 metų

▼A1

Slovėnija	15 metų
Slovakija	16 metų

▼M4

Bulgarija	16 metų
Rumunija	15 metų.

▼M1

Belgijoje, Vokietijoje ir Nyderlanduose yra privalomojo švietimo dieninė forma iki tam tikro amžiaus, ir privalomojo švietimo vakarinė ar neakivaizdinė forma (paprastai amato mokymosi) dar dvejus ar trejus metus sistema. Vokietijoje skirtingose žemėse yra skirtingos taisyklės.

Pastaba: nereikia labai griežtai vadovautis šiomis amžiaus ribomis, kadangi kai kuriose valstybėse narėse faktiškai yra nustatyta ne amžiaus riba, bet metų, kuriuos asmuo turi mokytis, skaičius. Taigi tas, kuris pradeda mokytis būdamas netradicinio amžiaus, taip pat turės galimybę baigti mokslus netradicinio amžiaus.

Ūkyje dirbanti, bet trečiosios šalies nusamdyta arba pagal savitarpio pagalbos susitarimą dirbanti darbo jėga (pvz., žemės ūkio rangovų arba kooperatyvų darbo jėga) neįskaitoma.

L/1–L/6 **Ūkio darbas**

I. Bet kokios rūšies darbas tiriamajame ūkyje, padedantis gaminti II priede išvardytus produktus ir palaikyti šių produktų savybes, arba nukreiptas tiesiogiai su tokia gamybine veikla susijusiems veiksmams atlikti.

II. Prie „Gamybai padedančio darbo“, *inter alia*, priskiriamos tokios užduotys:

— organizavimas ir valdymas (pirkimas ir pardavimas, apskaita ir t. t.),

— lauko darbai (arimas, šienavimas, derliaus nuėmimas ir t. t.),

— gyvulių auginimas (pašarų ruošimas ir paskirstymas, melžimas, gyvulių priežiūra ir t. t.),

— visas darbas ūkyje, susijęs su pirminių žemės ūkio produktų laikymu, perdirbimu ir paruošimu rinkai (silosavimas, pakavimas ir t. t.),

— priežiūros darbai (pastatai, mašinos, įrenginiai ir t. t.),

— vežimas ūkio sąskaita, jeigu jį atlieka paties ūkio darbo jėga,

— visa neatskiriama antrinė ne žemės ūkio veikla. Tai yra glaudžiai susijusi su žemės ūkio gamyba veikla, kurios negalima atskirti nuo pagrindinės žemės ūkio veiklos (pvz., sviesto gamyba).

„Ūkio darbams valdoje“ nepriskiriamas:

— darbas privačiam turėtojo/partnerių ar valdytojo (-ų) namų ūkiui ir jų šeimoms,

— bet kokia miškininkystės, žvejybos ar žuvininkystės ūkio veikla (atliekama ūkyje arba ne). Tačiau, jeigu atskirai jos įvertinti neįmanoma, apibrėžtas tokio darbo, kurį dirba žemės ūkio darbuotojas, kiekis įskaitomas,

— atskira antrinė ne žemės ūkio veikla (gali būti žemės ūkio produktų perdirbimas ūkyje),

— bet kokia kita ne žemės ūkio veikla,

▼M1

— bet kokia kita turėtojo ir (arba) darbo jėgos pelninga veikla (žiūrėti L/7 – L/9 „Kita pelninga veikla“ ir M/1 skirsnį).

L/1–L/6 **Ūkyje išdirbtas laikas**

I. Valdoje ūkio darbams faktiškai paskirtas darbo laikas, neįskaitant darbo turėtojo ar valdytojo namų ūkiui.

II. „Visa darbo diena“ yra nacionalinėse nuostatose, reglamentuojančiose darbo sutartis, kur reikalaujamas minimalus valandų skaičius. Jeigu jose nenurodytas valandų skaičius per metus, tada minimaliu skaičiumi laikoma 1 800 valandų per metus (225 aštuonių valandų darbo dienos).

L/1 ir L/1a *Turėtojas ir ūkio valdytojas: jie apibūdinti B/1 ir B/2 skirsniuose*

II. Visa reikalinga informacija renkama apie fizinį asmenį, kuris yra turėtojas (L/1) ar ūkio valdytojas (L/1a). Jeigu tai yra grupinė valda, duomenys renkami apie turėtoju laikomą asmenį (žiūrėti B/1b). Duomenys renkami tik apie fizinį asmenį. Tai reiškia, kad jeigu turėtojas yra juridinis asmuo, duomenys renkami tik apie valdytoją.

L/2 **Turėtojo sutuoktinis**

II. Duomenys renkami apie vienasmenių turėtojų sutuoktinius, įskaitant ir nedirbančius ūkyje. Jeigu sutuoktinis yra grupinės valdos partneris, jis/ji registruojama(s) L/4 skirsnyje. Jeigu sutuoktinis yra ūkio valdytojas, jis arba ji registruojama L/1a punkte.

L/3 **Kiti turėtojo šeimos nariai**

I. Vienasmenio turėtojo šeimos nariai, išskyrus sutuoktinį, valdoje dirbantys ūkio darbus, bet nebūtinai gyvenantys valdoje.

II. Paprastai „turėtojo šeimos nariai“ yra sutuoktinis, aukštutinės ir žemutinės linijos giminaičiai pagal kilmę (įskaitant susietus vedybomis ir įvaikinimu) ir turėtojo ar jo/jos sutuoktinio broliai ir seserys (žiūrėti B/2a punktą). Nesvarbu, ar tokie asmenys gauna darbo užmokestį ir, ar jie dirba reguliariai, ar ne.

Jeigu turėtojo šeimos narys yra ūkio valdytojas, jį arba ją reikia registruoti pagal L/1a punktą, tačiau jeigu jis/ji yra grupinės valdos partneris, registruojama pagal L/4 skirsnį.

L/4–L/6 **Šeimai nepriklausanti darbo jėga**

I. Visi žemės ūkio valdai ūkio darbus dirbantys ir jos apmokami asmenys, išskyrus turėtoją ir jo šeimos narius.

II. Čia įtraukiami kiti grupinės valdos partneriai, išskyrus turėtoju laikomą asmenį (žiūrėti B/1b punktą), visi ūkio darbus valdoje dirbantys grupinių valdų partnerių sutuoktiniai ir šeimų nariai. Jie laikomi šeimai nepriklausančia darbo jėga, tačiau nesvarbu, ar tokie asmenys gauna darbo užmokestį.

L/4 **Šeimai nepriklausanti nuolatinė darbo jėga**

I. Nuolat dirbanti darbo jėga: kiekvieną savaitę, neatsižvelgiant į darbo savaitės trukmę, 12 mėnesių iki tyrimo tiriamoje valdoje ūkio darbus dirbę asmenys.

Taip pat įskaitomi asmenys, dalį šio laikotarpio nuolat dirbę, tačiau viso laikotarpio išdirbti negalėję dėl kurios nors iš toliau minimų priežasčių:

1. ypatingos gamybos sąlygos ūkyje;
2. nebuvimas dėl švenčių, karinės tarnybos, ligos, nelaimingo atsitikimo ar mirties;
3. darbo ūkyje pradžia arba nutraukimas;
4. visiškas darbo ūkyje nutraukimas dėl nenumatytų priežasčių (potvynio, gaisro ir t. t.).

▼M1

II.	Ūkiams su ypatingomis gamybos sąlygomis (1 punktas) priskiriami, pavyzdžiui, alyvuogių, vynuogių ar vaisių ir daržovių auginime atvirame lauke, arba ganomų galvijų penėjime besispecializuojantys ūkiai, kuriems darbo jėgos reikia ribotą mėnesių skaičių. 3 punktui taip pat priskiriami darbuotojai, kurie dirba viename ūkyje, po to pereina dirbti į kitą 12 mėnesių iki tyrimo dienos laikotarpiu. Trumpalaikiai sezoniniai darbininkai, pvz., vien tik kaip vaisių ir daržovių rinkėjai samdoma darbo jėga čia neregistruojama, o įtraukiama į L/5 ir L/6 skirsnius, kur įrašomas išdirbtų dienų skaičius.
L/5 ir L/6	**Nenuolatinė šeimai nepriklausanti darbo jėga**
I.	„Nereguliariai dirbantys“: 12 mėnesių iki tyrimo dienos žemės ūkio valdoje kiekvieną savaitę dėl priežasčių, nepaminėtų L/4 skirsnyje, nedirbę darbininkai.
L/5 ir L/6	**Nenuolatinės šeimai nepriklausančios darbo jėgos išdirbtų darbo dienų skaičius**
I.	Bet kuri diena, trunkanti tiek, kad darbuotojui mokamas atlyginimas už visos dienos darbą, kurios metu atliekamas paprastai visą darbo dieną dirbančio žemės ūkio darbuotojo darbas. Išvykimo ir ligos dienos nelaikomos darbo dienomis.
II.	Visa darbo diena yra normali visą darbo dieną dirbančių nuolatinių darbuotojų darbo diena. Nenuolatinės darbo jėgos darbo laikas yra paverčiamas pilnomis darbo dienomis, net jeigu darbo sutartyje ir parašyta, kad darbo dienos yra ilgesnės arba trumpesnės, negu nuolatinių darbuotojų.
L/7 ir L/9	**Kita pelninga veikla**
I.	Kiekviena už atlygį (algą, darbo užmokestį, pelną ar kitokį apmokėjimą, įskaitant apmokėjimą natūra, atsižvelgiant į atliktą paslaugą) atliekama veikla, išskyrus su ūkio darbu susijusi veikla, apibūdinta L skirsnyje.
II.	Čia įtraukiama pačiame ūkyje ar kitoje žemės ūkio valdoje atliekama ne žemės ūkio pelninga veikla, taip pat veikla ne žemės ūkio įmonėje (stovyklavimo aikštelės, turistų apgyvendinimas ir t. t.). Įskaitomas kitoje žemės ūkio valdoje atliekamas ūkio darbas. Neatskiriama ne žemės ūkio antrinė pelninga veikla valdoje neįtraukiama. L/7: duomenys renkami apie tuos turėtojus, kurie taip pat yra valdytojai. L/8: duomenys apie visus sutuoktinius (taip pat apie nedalyvaujančius valdos ūkio darbuose) renkami tik tuose ūkiuose, kurių turėtojas yra vienasmenis turėtojas. L/9: duomenys renkami tik apie tuos ūkius, kurių turėtojas yra vienasmenis turėtojas. Jeigu turėtojas yra juridinis asmuo, apie valdytojus informacija nerenkama. Pagrindinis užsiėmimas
I.	Veikla, kurią respondentas laiko pagrindine savo veikla.
II.	Paprastai tai yra veikla, kuri užima daugiau laiko, negu su ūkio darbu tiriamojoje žemės ūkio valdoje susijusi veikla. Jeigu respondentas faktiškai valdoje nedirba, bet kokia anksčiau apibūdinta pelninga veikla būtų laikoma pagrindiniu užsiėmimu. Papildomas užsiėmimas
I.	Bet kuri kita respondento, manančio, kad jo žemės ūkio veikla tiriamojoje valdoje yra pagrindinė, veikla.

▼M1

II.	Paprastai tai yra mažiau laiko užimanti veikla, negu veikla, susijusi su tiriamojoje žemės ūkio valdoje dirbamu ūkio darbu.
L/10	**Į L/1-L/6 neįtraukto ūkio darbo dienos, kurias išdirbo tiesiogiai ūkyje nedirbantys asmenys (pvz., rangovo darbuotojai)**
I.	Visos tiesiogiai ūkyje nedirbančių, o savarankiškai dirbančių arba trečiųjų šalių, pvz., rangovų ar kooperatyvų, samdomų asmenų valdoje atliekamo ūkio darbo (žiūrėti pastabas skirsniuose L/1-L/6 „Ūkio darbas“) rūšys. Išdirbtos valandos, remiantis pilnos darbo dienos valandų skaičiumi, turi būti paverstas atitinkamu dienų arba savaičių skaičiumi.
II.	Įskaitomos kito asmens ar įmonės vardu ūkyje dirbančių asmenų darbo dienos. Žemės ūkio apskaitos įmonių ir nemokamo savitarpio pagalbos metu atliktas darbas neįskaitomas.
M.	**KAIMO PLĖTRA**
	Renkama informacija apie tai, ar turėtojas ir (arba) jo sutuoktinis, kiti šeimos nariai, vienas ar daugiau grupinės valdos partnerių užsiima kokia nors pelninga veikla, nesusijusia su bet kuriuo L/1-L/6 skirsniuose apibrėžtu ūkio darbu, bet tiesiogiai susijusia su ūkiu ir turinčia jai ekonominį poveikį.
	Toje pačiame ūkyje gali būti keletas tokios veiklos rūšių. Visas jas reikia registruoti.
	Neatskiriama pelninga veikla ūkyje neįtraukiama.
	Miškininkystės veikla taip pat neįtraukiama.
M/1	**Tiesiogiai su ūkiu susijusi veikla**
I.	Veikla, kai joje naudojami ūkio ištekliai (plotas, pastatai, mašinos ir t. t.) arba produktai.
II.	Jeigu nenaudojami jokie kiti ūkio ištekliai, o tik šeimai nepriklausanti darbo jėga, laikoma, kad darbuotojai dirba dviems skirtingoms struktūroms, taigi tokia veikla yra tiesiogiai nesusijusi su ūkiu.
	Tiesiogiai nesusijusi veikla, pavyzdžiui, nuosavais produktais neprekiaujanti parduotuvė, neregistruojama.
M/1 a)	*Turizmas, apgyvendinimas ir kita laisvalaikio veikla*
I.	Visa turizmo veikla, apgyvendinimo paslaugos, turistų ar kitų grupių supažindinimas su ūkiu, sporto, rekreacinė veikla ir t. t., kai naudojamas ūkio plotas, pastatai ar kiti ištekliai.
M/1 b)	*Rankų darbas*
I.	Turėtojo, šeimos narių ar šeimai nepriklausančios darbo jėgos ūkyje pagaminti rankų darbai, su sąlyga, kad jie atlieka ir ūkio darbus, neatsižvelgiant į tai, kaip produktai parduodami.
M/1 c)	*Ūkio produktų perdirbimas*
I.	Visas pirminio žemės ūkio produkto perdirbimas į antrinį produktą ūkyje, neatsižvelgiant į tai, ar žaliava gaminama ūkyje ar perkama iš kitur.
II.	Čia priskiriama, *inter alia*, mėsos perdirbimas, sūrio, vyno gamyba ir t. t.
	Šiam punktui priskiriamas visas ūkio produktų perdirbimas, neatsižvelgiant, ar tai yra laikoma žemės ūkio dalimi (pavyzdžiui, vyno gamyba kai kuriuose regionuose laikoma vynuogių auginimo proceso dalimi, o kitose vietovėse tai laikoma atskiru procesu).
	Čia įtraukiamas tiesioginis ūkio produktų pardavimas vartotojams, išskyrus atvejį, kai ūkyje produktas visiškai neperdirbamas (pavyzdžiui, tiesiai kaimynams parduodamas pienas neįtraukiamas, kadangi čia nereikia jokio perdirbimo). Ūkio produktų gamyba individualiam vartojimui arba galimo tokių produktų pertekliaus pardavimas neįtraukiami.

▼M1

M/1 d)	*Medžio apdirbimas (pvz., pjovimas ir t. t.)*
I.	Rinkai skirtas medienos žaliavos perdirbimas ūkyje (medienos pjovimas ir t. t.)
II.	Tolesnis perdirbimas, pavyzdžiui, baldų gamyba iš medienos, paprastai registruojama pagal M/1b punktą.
M/1 e)	*Vandens ūkis*
I.	Žuvų, vėžių ir t. t., auginamų ūkyje, produkcija.
II.	Vien tik su žuvininkyste susijusi veikla neįtraukiama.
M/1 f)	*Atsinaujinančios energijos gamyba (vėjo energija, šiaudų deginimas ir t. t.)*
I.	Rinkai skirta atsinaujinančios energijos gamyba, *inter alia*, elektrą gaminantys vėjo malūnai ar biodujos, žemės ūkio produktų, šiaudų arba malkų pardavimas energijos gamybos įmonėms ir t. t.
II.	Vien tik paties ūkio vartojimui gaminama atsinaujinanti energija čia neįtraukiama.
M/1 g)	*Darbas pagal sutartį (naudojant ūkiui priklausančią techniką)*
I.	Darbas pagal sutartį, paprastai naudojant ūkiui priklausančią techniką žemės ūkio sektoriuje ir už jo ribų, pvz., sniego valymas, krovinių pervežimas, kraštovaizdžio priežiūra, žemės ūkio ir aplinkos apsaugos paslaugos ir t. t.
M/1 h)	*Kita veikla*
I.	Kita kitur nepaminėta pelninga veikla, *inter alia*, kailinių žvėrelių auginimas.
N.	**APLINKOSAUGINIAI ASPEKTAI**
N/1	**Drėkinimui skirto vandens šaltinis**
I.	Ūkyje naudojamas drėkinimui skirto vandens šaltinis, iš kurio gaunamas visas vanduo arba didžioji jo dalis.
II.	Ūkis gali naudoti vieną ar daugiau vandens šaltinių drėkinimui, atsižvelgiant į oro ar kainų sąlygas. Čia informacija renkama apie normaliais ar sausringais metais naudojamą šaltinį. Jeigu prieš tyrimą buvusiais metais buvo neįprastai lietingos oro sąlygos, duomenis reikia pateikti už kitus metus.
N/1 a)	*Požeminis vanduo*
I.	Ūkyje ar netoli jo esantys vandens šaltiniai, naudojantys vandenį, pumpuojamą iš gręžinių, šulinių arba natūraliai tekančių požeminio vandens šaltinių ir panašių į juos telkinių.
II.	Šie šaltiniai neturi būti naudojami vien tik drėkinimui, jie gali būti naudojami ir kitiems ūkio tikslams.
N/1 b)	*Paviršinis ūkio vanduo (tvenkiniai arba užtvankos)*
I.	Išimtinai ūkyje arba tik ūkio naudojami nedideli natūralūs tvenkiniai ar dirbtinai užtvenkti vandenys.
II.	Pirminis vandens šaltinis gali būti rezervuare renkamas lietaus arba požeminis vanduo. Jeigu požeminis vanduo renkamas tvenkinyje tik drėkinimo sezono metu, jį reikia registruoti pagal N/1a punktą.
N/1 c)	*Ne ūkio paviršinis vanduo iš ežerų, upių ar vandentakių*
I.	Dirbtinai drėkinimui nesukurti paviršiniai gėlo vandens telkiniai (ežerai, upės, kiti vandentakiai).
II.	Dirbtiniai tvenkiniai, kanalai ar upės, specialiai nesukurti drėkinimui, registruojami pagal N/1d punktą. Vien tik tinkamam siurblių veikimui užtikrinti mažuose upokšniuose užtvenkti nedideli tvenkiniai (mažesni kaip 1 000 m^3)

▼M1

N/1 d)	*Ne ūkio vanduo iš bendrų vandentiekio tinklų*
I.	Į ūkį iš šalies patenkantys vandens ištekliai, išskyrus minėtuosius N/1c punkte, kuriais naudojasi bent du ūkiai. Paprastai už naudojimąsi tokiais telkiniais mokamas mokestis.
II.	Vandentiekis gali būti komunalinis arba privatus. Vandens šaltinis nesvarbus. Čia paprastai registruojamas cisternomis į ūkį transportuojamas vanduo, išskyrus atvejus, kai šaltinis yra tikrai N/1c punkte apibūdintas paviršinis vanduo.
N/1 e/i)	Gėlintas arba sūrokas vanduo
I.	Vanduo iš labai sūrių šaltinių, pavyzdžiui, Atlanto vandenyno arba Viduržemio jūros, prieš naudojimą apdorojamas siekiant sumažinti druskos koncentraciją (gėlinamas), arba vanduo iš sūrokų (nedidelės druskos koncentracijos) vandens šaltinių, pavyzdžiui, Baltijos jūros ir kai kurių upių, naudojamas iš karto, neapdorojus.
N/1 e/ii)	Pakartotinai panaudotas vanduo
I.	Išvalytas nutekamasis vanduo, tiekiamas vartotojui kaip apdorotas nutekamasis vanduo.
N/2	**Taikomi drėkinimo metodai**
II.	Augalams po stiklu, aukšta danga ar daržuose naudojami drėkinimo metodai čia neįtraukiami.
N/2 a)	*Paviršinis drėkinimas (užtvindymas, latakai)*
I.	Vandens nukreipimas žemės paviršiumi užtvindant visą plotą, arba išilgai nedidelių latakų tarp pasėlių eilių pasinaudojant sunkio jėga.
N/2 b)	*Drėkinimas purkštuvais*
I.	Augalų drėkinimas, aukštu spaudimu išstumiant vandenį kaip lietų ant sklypų.
N/2 c)	*Lašelinis drėkinimas*
I.	Augalų drėkinimas lašinant prie jų vandenį, naudojant mikropurkštuvus arba sukuriant rūko sąlygas.
N/3	**Nedirbami laukų pakraščiai ar laukų dalys, kurias ūkininkas prižiūri aplinkosaugos tikslais ir už tai gauna Bendrijos paramą**
I.	Nedirbamų laukų pakraščių ar laukų dalių plotas, kurį ūkininkas prižiūri aplinkosaugos tikslais pagal specialius agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimus, patvirtintus nacionalinės ar regioninės kaimo plėtros programavimo dokumente, už tai gaudamas Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 nuostatomis nurodytas išmokas. Tokie plotai viršija įprastos gero ūkininkavimo veiklos reikalavimus arba įsipareigojimus, nurodytus bet kuriuose tuo klausimu priimtuose teisės aktuose. Atsižvelgiant į įsipareigojimams nustatytas taisykles, šiuos plotus reikėtų įtraukti į H/1 arba I/8 skirsnius.
II.	Čia minimomis paramos sistemomis paprastai siekiama padidinti biologinę įvairovę ūkyje arba apsaugoti požeminius ar paviršinius vandenis. Visų pirma, čia įtraukiami ilgai (mažiausiai 10 metų) žemės ūkio gamybai nenaudoti ir biotopus veikiantys plotai. Atsižvelgiant į nacionalines ar regionines schemas, tokių plotų naudojimo ir tvarkymo taisyklės skiriasi, tačiau pagal jas gali būti leidžiama naudoti plotus labai ekstensyviam ganymui arba pjauti užaugusią žolę. Paprastai neleidžiama naudoti bet kokių pesticidų ar trąšų.

▼**M1**

Sėją ar kitus žemės darbus atliekančių mašinų darbui reikalingi sukimosi plotai ir gana siauri laukų pakraščiai, esantys įprastinės geros ūkininkavimo veiklos dalimi, būtini norint gauti paramą pagal Reglamentą (EB) Nr. 1251/99 ir yra laikomi lauke auginamų pasėlių dalimi, todėl čia neįtraukiami.

▼B

II PRIEDAS

A. ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTŲ SĄRAŠAS ([1])

01.1		**Lauko kultūrų, prekinės daržininkystės ir sodininkystės produktai**
01.11		**Javų ir kitų lauko kultūrų produktai**
01.11.	1	**Javai**
	11	Kietieji kviečiai 11.1 Žieminiai kviečiai 11.2 Vasariniai kviečiai
	12	Minkštieji kviečiai 12.1 Žieminiai kviečiai 12.2 Vasariniai kviečiai
	13	Kukurūzai
	14	Ryžiai su luobelėmis (išauginti užlietame ir natūraliame lauke)
	15	Miežiai 15.1 Žieminiai miežiai 15.2 Vasariniai miežiai
	16	Rugiai ir avižos 16.1 Rugiai 16.11 Žieminiai rugiai 16.12 Vasariniai rugiai 16.2 Avižos
	17	Kiti javai 17.1 Sorgas 17.2 Grikiai 17.3 Soros 17.4 Kanarėlių lesalas 17.5 Spelta 17.6 Meslinas 17.7 Kvietrugiai 17.8 Kiti
01.11	2	**Kiti lauko kultūrų produktai**
	21	Bulvės 21.1 Šviežios bulvės 21.2 Kitos bulvės
	22	Ankštinės daržovės (ankštiniai) 22.1 Maistiniai ir pašariniai žirniai 22.11 Žirniai, išskyrus, pašarinius 22.12 Pašariniai žirniai 22.2 Dvispalviai raženiai 22.3 Paprastosios maistinės pupelės

([1]) Šis sąrašas remiasi žemės ūkio sektoriui būdingos veiklos rūšių sąrašu, pateiktu „Žemės ūkio ir miškininkystės ekonominių sąskaitų vadovo“ (1 pataisytas leidimas) (1977), priede 1–A, anglų kalba.

▼B

		22.4 Lęšiai
		22.5 Stambiasėklės pupos
		22.6 Arkliapupės
		22.7 Kiti ankštiniai
		22.71 Vikiai
		22.72 Lubinai
		22.73 Kitur nepriskirti ankštiniai, taip pat džiovintų daržovių bei javų ir džiovintų daržovių mišiniai
	23	Gumbavaisiai ir šakniavaisiai, turintys daug krakmolo arba inulino
		23.1 Manijokos
		23.2 Saldžiosios bulvės
		23.3 Bulvinės saulėgrąžos
		23.4 Salepai
		23.5 Kiti gumbavaisiai ir šakniavaisiai
01.11	3	**Aliejiniai augalai**
		31 Sojos pupelės
		32 Žemės riešutai
		33 Netropinių aliejinių augalų sėklos
		33.1 Rapsas arba rapsiukas
		33.2 Saulėgrąžų sėklos
		33.3 Sezamų sėklos
		33.4 Garstyčių sėklos
		33.5 Dygminų sėklos
		34 Medvilnės grūdai
		35 Atogrąžinių aliejinių augalų sėklos ir aliejinių augalų vaisiai
		35.1 Kopra
		35.2 Linų sėmenys
		35.3 Kokosų riešutai ir branduoliai
		35.4 Ricinmedžių sėklos
		35.5 Kitų atogrąžinių aliejinių augalų sėklos ir aliejinių augalų vaisiai
		35.51 Aguonų sėklos
		35.52 Taukmedžių sėklos
		35.53 Kiti
01.11	4	**Žalias tabakas**
	41	Tabakas, nenuskabytas
	42	Tabakas, visiškai ar iš dalies nuskabytas
01.11	5	**Cukriniai augalai**
	51	Cukriniai runkeliai
	52	Cukranendrės
01.11	6	**Pašariniės kultūros**
	61	Javų šiaudai ir pelai, neapdoroti ([1])
	62	Kiti
		62.1 Šakniavaisiniai griežčiai
		62.2 Pašariniai runkeliai
		62.3 Pašariniai šakniavaisiai ir bastučių genties daržovės
		62.4 Šienas
		62.5 Liucerna (alfalfa)

▼B

		62.6 Dobilai
		62.7 Bandvikiai
		62.8 Pašariniai kopūstai
		62.9 Lubinai
		62.10 Vikiai ir kiti pašariniai produktai (įskaitant žalius nupjautus kukurūzus pašarui)
01.11	7	**Pluoštiniai augalai**
	71	Medvilnė, nekaršta ir nešukuota
	72	Džiutas ir kiti plaušiniai augalai
	73	Linai, kanapės ir kiti pluoštiniai augalai
		73.1 Linai, neapdoroti ir nemirkyti
		73.2 Kanapės, neapdorotos ir nemirkytos
		73.3 Neapdorotas kokosas (kokosinės palmės pluoštas)
		73.4 Neapdorotas pluoštinis bananas
		73.5 Kiti neapdoroti pluoštiniai augalai
01.11	8	**Neapdorotas gamtinis kaučiukas**
	81	Neapdorotas kaučiuko lateksas
	82	Gamtinis kitokio pavidalo kaučiukas
01.11	9	**Pramoninių augalų produktai**
	91	Aromatiniai ir mediciniai augalai
		91.1 Saldišaknės šaknys
		91.2 Ženšenio šaknys
		91.3 Kiti aromatiniai ir medicininiai augalai
	92	Runkelių ir pašarinių augalų sėklos
		92.1 Cukrinių runkelių sėklos
		92.2 Pašarinių augalų sėklos, išskyrus, runkelių sėklas
		92.21 Liucernos sėklos
		92.22 Dobilų sėklos
		92.23 Eraičinų sėklos
		92.24 Pievinės miglės sėklos
		92.25 Svidrių sėklos
		92.26 Pašarinių motiejukų sėklos
		92.27 Kitos sėklos
	93	Kitur nepaminėti pramoninių augalų produktai
		93.1 Švieži apynių spurgai
		93.2 Kiti pramoniniai augalai
01.12		**Valgomosios daržovės ir kai kurie šakniavaisiai bei gumbavaisiai**
01.12	1	**Daržovės**
	11	Šakniavaisinės daržovės
		11.1 Svogūnai
		11.2 Askaloniniai česnakai
		11.3 Valgomieji česnakai
		11.4 Daržiniai porai
		11.5 Kitos svogūninės daržovės
		11.6 Morkos
		11.7 Ropės

▼B

		11.8 Burokėliai
		11.9 Pūteliai
		11.10 Salierai
		11.11 Ridikai
		11.12 Kiti panašūs valgomieji šakniavaisiai
	12	Vaisinės daržovės
		12.1 Pomidorai
		12.2 Agurkai ir kornišonai
		12.3 Ankštinės daržovės
		12.31 Žirniai
		12.32 Pupos
		12.33 Kitos ankštinės daržovės
		12.4 Aguročiai (įskaitant melionus)
	13	Kitos šviežios daržovės
		13.1 Kopūstai, žiediniai kopūstai ir kitos panašios valgomosios bastučio genties daržovės
		13.11 Žiediniai kopūstai ir brokoliai
		13.12 Briuseliniai kopūstai
		13.13 Kitos (kaliaropės, baltagūžiai kopūstai, raudongūžiai kopūstai, garbanotieji kopūstai ir kt.)
		13.2 Salotos ir cikorijos
		13.21 Salotos
		13.211 Gūžinės salotos
		13.212 Kitos salotos
		13.22 Cikorijos
		13.221 Salotinės cikorijos
		13.222 Kitos cikorijos
		13.3 Kitos daržovės
		13.31 Artišokai
		13.32 Šparagai
		13.33 Baklažanai, aguročiai, cukinijos ir moliūgai
		13.34 Salierai, išskyrus šakninius salierus
		13.35 Grybai ir triufeliai
		13.351 Pievagrybiai
		13.352 Triufeliai
		13.36 Pipirai (*Capsicum* arba *Pimenta* rūšys)
		13.37 Špinatai, Naujosios Zelandijos špinatai ir balandūnės
		13.38 Kitos (petražolės, pipirnės, rabarbarai, valgomasis dagys ir kt.)
01.12	2	**Daigynų augalai, dekoratyviniai augalai ir gėlės**
	21	Daigynų augalai, žalumynai arba gėlės
		21.1 Svogūnėliai, gumbai, šakniagumbiai, gumbasvogūniai, skrotelės ir šakniastiebiai, esantys vegetacinės ramybės būsenoje, augantys arba žydintys
		21.2 Kiti augantys augalai (įskaitant jų šaknis), auginiai ir ūgliai
		21.21 Neįsišakniję auginiai ir ūgliai
		21.22 Medžiai, krūmai ir kerai
		21.23 Rododendrai ir azalijos
		21.24 Rožės
		21.25 Kiti augalai

▼B

	22	Skintos gėlės
	23	Gėlių ar vaisių sėklos
	24	Sodo sodinukai ir sėklos
01.13		**Vynuogės, vaisiai ir riešutai; augalai, iš kurių daromi gėrimai, ir prieskonių augalai**
01.13	1	**Vynuogės**
	11	Desertinės Vynuogės 11.1 Šviežios vynuogės 11.2 Razinos
	12	Vyninės vynuogės
01.13	2	**Vaisiai ir riešutai**
	21	Įvairūs atogrąžų vaisiai 21.1 Kokosai 21.2 Braziliniai riešutai 21.3 Anakardžių riešutai 21.4 Bananai 21.5 Datulės 21.6 Figos 21.7 Ananasai 21.8 Avokados 21.9 Gvajavos, mangai ir garcinijos 21.10 Kiti atogrąžų vaisiai
	22	Citrusų vaisiai 22.1 Apelsinai 22.2 Mandarinai (įskaitant tanžerinus ir satsumas), klementinos, vilkingai 22.3 Citrinos ir žaliosios citrinos 22.4 Greipfrutai 22.5 Kiti citrusų vaisiai
	23	Įvairūs vidutinio klimato vaisiai 23.1 Papajos 23.2 Obuoliai 23.3 Kriaušės 23.4 Svarainiai 23.5 Abrikosai 23.6 Vyšnios 23.7 Persikai (įskaitant nektarinus) 23.8 Slyvos 23.9 Dygiosios slyvos 23.10 Kiti švieži vaisiai 23.101 Braškės 23.102 Avietės, gervuogės ir longaberijos 23.103 Juodieji, baltieji arba raudonieji serbentai ir agrastai 23.104 Spanguolės, mėlynės ir kiti *šilauogių* genties augalų vaisiai 23.105 Kiti 23.11 Saldžiavaisis pupmedis, įskaitant ir sėklas

▼B

	24	Riešutai ir alyvuogės 24.1 Alyvuogės 24.2 Migdolai 24.3 Lazdynų riešutai 24.4 Graikiniai riešutai 24.5 Kaštainiai 24.6 Pistacijos 24.7 **Kiti**
01.13	3	**Kava, arbata ir kakava**
	31	Kava (neskrudinta, su kofeinu)
	32	Arbata (žalioji ir juodoji)
	33	Matė
	34	Kakavos pupelės
01.13	4	**Prieskoniniai augalai**
	41	Pipirai, vanilė, cinamonas, gvazdikėliai, muskatai
	42	Anyžių grūdai, badijonų, pankolių, kalendrų, kmynų sėklos ir kadagių uogos
	43	Imbieras, šafranas, čiobreliai, lauro lapai
	44	Kiti
01.13	5	**Vynas iš šviežių vynuogių** [1]
	51	Vynuogių misa 52.1 Rūšinis vynas 52.2 Stalo vynas 52.3 Kiti
01.13	6	**Alyvų aliejus iš savo išaugintų alyvų** [1]
	61	Alyvų aliejus, neapdorotas
	62	Alyvų aliejus, nerafinuotas
01.2		**Gyvuliai, pienas, sperma**
01.21		**Galvijai, pieninės kryptės ūkis**
01. 21	1	**Galvijai**
	11	Suaugę galvijai 11.1 Grynaveisliai veisliniai gyvuliai 11.2 Kiti
	12	Veršiukai
01. 21	2	**Neapdorotas karvės pienas**
01.21	3	**Galvijų sperma**
01.22		**Avys, ožkos ir arkliai**
01.22	1	**Avys, ožkos ir arkliai**
	12	Avys
	13	Ožkos
	14	Arkliai, asilai, mulai ir arklėnai 14.1 Arkliai 14.11 Grynaveisliai veisliniai gyvuliai 14.12 Kiti 14.2 Asilai, mulai ir arklėnai

▼B

01.22	2	**Neapdorotas avies ar ožkos pienas**
	21	Avies pienas
	22	Ožkos pienas
01.22	3	**Vilna ir gyvulių šeriai**
	31	Neskalbta vilna (kirpta vilna)
	32	Įvairių rūšių šeriai ir ašutai (ašutai, ašutų atliekos, švelnūs ir šiurkštūs šeriai)
01.23		**Kiaulės**
01.23	1	**Kiaulės**
	11	Grynaveisliai veisliniai gyvuliai
	12	Kiti 12.1 Kiti, sveriantys mažiau kaip 50 kg 12.2 Kiti, sveriantys 50 kg ir daugiau
01.24		**Naminiai paukščiai ir kiaušiniai**
01.24	1	**Naminiai paukščiai**
	11	*Gallus domesticus* rūšies vištos, antys, žąsys, kalakutai ir perlinės vištos
	12	Kiti
01.24	2	**Kiaušiniai**
01.25		**Kiti gyvūnai**
01.25	1	**Kiti gyvi gyvūnai**
01.25	2	**Įvairūs gyvūninės kilmės produktai**
	21	Natūralus medus
	22	Varlės ir sraigės (išskyrus jūros sraiges) (1)
	23	Valgomi gyvūninės kilmės produktai (1)
	24	Šilkverpių kokonai (1)
	25	Įvairūs gyvūninės kilmės sekretai (1)
01.25	3	**Odos ir kailiai** (1)
	31	Išaugintų ar sugautų gyvulių odos (audinių, bebrų, ondatrų, lapių ir t. t.)
	32	Triušių ir ėriukų odos
	33	Įvairių kitų gyvulių odos
01.4		**Žemdirbystės ir gyvulininkystės paslaugų veikla, išskyrus veterinarijos veiklą** (1) Tik žemės ūkio sutartinis darbas, t. y. darbas, kurį paprastai dirba pačios žemės ūkio įmonės. Čia įeina rangovių ar pačių šeimininkų atliekami darbai: arimas, šienavimas, kūlimas, tabako džiovinimas, avių kirpimas, gyvulių priežiūra ir naujų sodinių įveisimas.

▼B

01.5		**Medžioklė, gaudymas spąstais ir medžiojamųjų gyvūnų dauginimas, įskaitant susijusią paslaugų veiklą** (1)
02.01	41	**Augalinės kilmės papuošalai** (1)
02.01	42	**Įvairios augalinės žaliavos (augalinės kilmės medžiagos, naudojamos daugiausia pynimui)** 42.1 Bambukai 42.2 Rotangai 42.3 Kiti (nendrės, meldai, karklai, rafija, kapokas, augaliniai plaušai, karklinis sorgas ir kt.)

(1) Žiūrėti B dalį.

B. Į SĄRAŠĄ NEĮTRAUKTI PRODUKTAI

Apibrėžiant tyrimo sritis, į pirmiau išvardytą standartinį žemės ūkio produktų sąrašą neįeina:

01.11	61	Javų šiaudai ir pelai, neapdoroti (1)
01.13	5	**Vynas, pagamintas iš šviežių vynuogių** (2)
	51	Vynuogių misa 52.1 Rūšinis vynas 52.2 Stalo vynas 52.3 Kiti
01.13	6	**Alyvų aliejus iš savo išaugintų alyvuogių** (2)
	61	Alyvų aliejus, neapdorotas
	62	Alyvų aliejus, nerafinuotas
01.25	2	**Įvairūs gyvūninės kilmės produktai**
	22	Varlės ir sraigės (išskyrus jūros sraiges)
	23	Valgomi gyvūninės kilmės produktai
	24	Šilkverpių kokonai
	25	Įvairūs gyvūninės kilmės sekretai
01.25	3	**Odos ir kailiai**
	31	Išaugintų ar sugautų gyvūnų odos (audinių, bebrų, ondatrų, lapių ir t. t.)
	32	Triušių ir ėriukų odos (3)
	33	Įvairių kitų gyvūnų odos
01.4		**Žemdirbystės ir gyvulininkystės paslaugų veikla, išskyrus veterinarijos veiklą**
01. 5		**Medžioklė, gaudymas spąstais ir medžiojamųjų gyvūnų dauginimas, įskaitant susijusią paslaugų veiklą**

Visi iš gamtos surinkti produktai (4).

(1) Kadangi įeina pagrindinis produktas.
(2) Kadangi įeina pirmasis gamybos etapas.
(3) Kadangi pagrindinis produktas neįtraukiamas.
(4) Kadangi jie nerenkami (neauginami) ūkyje, neauginami žemės ūkio paskirties žemėje ir jų negalima statistiškai įvertinti.

▼M1

III PRIEDAS

APIBRĖŽIMŲ SĄRAŠE PRIIMTŲ IŠIMČIŲ SĄRAŠAS

a)	**Belgija**
L/8	Informacija apie kitą pelningą ūkyje nedirbančių turėtojo sutuoktinių veiklą nerenkama.
b)	**Danija**
J/15	Veisliniai vištoms laikomi gaidžiai neįtraukiami į antraštę „Dedeklės vištos“.
c)	**Vokietijos Federacinė Respublika**
G/6	Kalėdinių eglučių ir tuopų sodiniai už miško ribos priskiriami charakteristikai „Kiti daugiamečiai augalai“ (G/6), todėl įtraukiami į kultivuojamas žemės ūkio naudmenas.
J/14	Charakteristikai „broileriai“ priskiriami veisliniai vištoms laikomi gaidžiai, nepriskiriami charkteristikai „Dedeklės vištos“ (J/15).
L/3	Kiti valdoje ūkio darbus atliekantys, bet joje negyvenantys turėtojo šeimos nariai laikomi „šeimai nepriklausančia darbo jėga“ (L/4–L/6).
d)	**Ispanija**
J/14	Charakteristikai „broileriai“ priskiriami veisliniai vištoms laikomi gaidžiai, nepriskiriami charkteristikai „Dedeklės vištos“ (J/15).
N/2	Prie drėkinimo metodų taip pat priskiriami šiltnamiuose ir daržuose naudojami metodai.
e)	**Prancūzija**
J/14	Čia veisliniai gaidžiai priskiriami broileriams.
f)	**Airija**
J/9 a)	Išbrokuotos ėriavedės neįtraukiamos.
g)	**Italija**
J/16 b ir c	Žąsys priskiriamos J/16 b punktui.
h)	**Nyderlandai**
D/23, D/24, D/31, D/32, D/33	Charakteristikoms pagal šiuos punktus taip pat priskiriamos sėklos.
E	Plotas charakteristikoje „daržai“ priskiriamas skirsniui „Kita žemė“ (H).
J/15	Veisliniai vištoms laikomi gaidžiai nepriskiriami antraštei „Dedeklės vištos“.
L/3	Valdoje ūkio darbą dirbantys turėtojo vaikai visada laikomi šeimos darbo jėga. Tačiau kiti ūkyje negyvenantys, bet joje dirbantys turėtojo šeimos nariai laikomi „šeimai nepriklausančia darbo jėga“ (L/4 – L/6).
i)	**Portugalija**
J/14	Čia veisliniai gaidžiai priskiriami broileriams.

▼M1

j)	**Austrija**
L/3	Kiti valdoje ūkio darbus atliekantys, bet joje negyvenantys turėtojo šeimos nariai laikomi „šeimai nepriklausančia darbo jėga“ (L/4 – L/6).
k)	**Suomija**
H/2	Neproduktyvi miškinga žemė ir miško krūmais apžėlusi žemė neįtraukiama.
l)	**Švedija**
H/2	Neproduktyvi miškinga žemė ir miško krūmais apžėlusi žemė neįtraukiama.
m)	**Jungtinė Karalystė**
E	Plotas charakteristikoje „daržai“ priskiriamas skirsniui „Kita žemė“ (H).

▼M2

_____